

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENTİTÜSÜ
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALI

AİLELERİN OKULÖNCESİ EĞİTİM
KURUMLARINDAN BEKLENTİLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Menekşe GÜNER ÖZBİLENLER

Lefkoşa, Ocak, 2017

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENTİTÜSÜ
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALI

AİLELERİN OKULÖNCESİ EĞİTİM
KURUMLARINDAN BEKLENTİLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Menekşe GÜNER ÖZBİLENLER

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Engin BAYSEN

Lefkoşa, Ocak, 2017

KABUL ve ONAY SAYFASI

Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Bu çalışma jürimiz tarafından Okulöncesi Öğretmenliği Ana Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

İMZA

Başkan: Doç. Dr. Fahriye Altınay AKSAKAL

Üye: Dr. Ezgi ULU

Üye: Yrd. Doç. Dr. Engin BAYSEN

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.../.../2017

Lefkoşa

Doç. Dr. Fahriye ALTINAY AKSAL

Enstitü Müdürü

ETİK BEYANI

Bu tezin tasarımı, hazırlanması, yürütülmesi, araştırılmasının yapılması ve bulgularının çözümünde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyulduğunu, bu çalışmanın doğrudan birincil ürünü olmayan bulguların, verilerin ve materyallerin bilimsel etiğe uygun olarak kaynak gösterildiğini ve alıntı yapılan çalışmalara atfedildiğini beyan ederim.

İmza:

Adı Soyadı: Menekşe GÜNER ÖZBİLENLER

ÖNSÖZ

Yüksek lisans eğitimimde her zaman yanımda olan, görüşlerini ve desteğini benden esirgemeyen sayın hocam Yrd. Doç. Dr. Engin BAYSEN' e çok teşekkür ediyorum.

Geliştirdiği ölçeği kullanmam konusunda izin veren Zeynep YEŞİLYURT ŞİMŞEK' e teşekkür ediyorum. Yüksek lisans eğitimim boyunca her zaman yanımda olan, bana inanan ve destek olan sevgili annem, babam, kardeşim, eşim ve hocalarıma çok teşekkür ederim.

Menekşe GÜNER ÖZBİLENLER

ÖZ

AİLELERİN OKULÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARINDAN BEKLENTİLERİ

ÖZBİLENLER, GÜNER, Menekşe

Okulöncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Engin BAYSEN

Ocak, 2017

Bu araştırmanın amacı; ailelerin okulöncesi eğitim kurumlarından beklenti düzeyleri ve beklenti düzeylerinin farklı kişisel değişkenlere göre anlamlı farklılık oluşturup oluşturmadığına ulaşmaktır. Araştırmaya Güzelyurt ilçesin de çocukları 2015-2016 eğitim - öğretim yılı içerisinde okulöncesi kurumlara devam eden 406 aile bireyi katılmıştır. Veriler SPSS 21 (Statistical Package for Social Sciences) paket programı kullanarak analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda ailelerin eğitim durumunun, çalışma durumunun, cinsiyetlerinin ve çocuklarını gönderdikleri okul türlerinin beklentilerine etkisi olmadığı sonucuna ulaşılırken, ailelerin sahip oldukları çocuk sayısının beklentilerine etkisi olduğu ve 1 çocuk sahibi ailelerin 2 çocuk ve üstü çocuk sahibi ailelere göre daha fazla beklentisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca kullanılan ölçeğin farklı alt boyutlarında farklı bağımsız değişkenlere göre anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın genelinde ailelerin beklentilerinin yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: KKTC, Aile, Beklenti, Okulöncesi eğitim kurumu.

ABSTRACT**EXPECTATIONS OF THE FAMILIES FROM PRE-SCHOOL
INSTITUTIONS FOR CHILDREN**

ÖZBİLENLER, GÜNER, Menekşe

Department of Pre-School Teaching

Thesis Supervisor: Assoc. Prof. Engin BAYSEN

January, 2017

The aim of this research is to obtain the expectation levels of families from pre-school institutions and whether personal variables causes significant differences on the expectation levels. 406 parents from Morphou, whose children are registered to pre-school institutions in 2015-2016 academic year, attended to surveys for this research. Data collected were analysed by using SPSS 21 (Statistical Package for Social Sciences). Results indicated that education level, employment status, and gender of parents and types of schools parents are sending their children to do not have any effects on parents' expectations. On the other hand, a number of children parents have, has a statistically significant effect on their expectations and particularly parents who have a single child have higher expectations than parents who have two or more children. Furthermore, on the subdimension of the scale used, it was identified that there are significant differences caused by different independent variables. In over all research, it was concluded that the expectations of the parents are at high levels.

Keywords: *TRNC, Parent, Expectation, Preschool Institution.*

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY SAYFASI.....	ii
ETİK BEYANI.....	iii
ÖNSÖZ.....	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLolar DİZİNİ.....	ix

BÖLÜM I.GİRİŞ1

1.1. Problem Durumu	1
1.1.1. Problem cümlesi	3
1.1.2. Alt Problemler	3
1.2. Araştırmanın Amacı	4
1.3. Araştırmanın Önemi	4
1.4. Sınırlılıklar	5
1.5. Varsayımlar.....	5
1.6. Tanımlar.....	6
1.6. Kısaltmalar.....	6

BÖLÜM II.KURAMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....7

2.1. Kuramsal Çerçeve	7
2.1.1. Okulöncesi Eğitim	7
2.1.2. Okulöncesi Eğitim Kurumlarının Önemi.....	9
2.1.2. Okulöncesi Eğitim Ortamaları	9

2.1.4. Okulöncesi Dönemde Okul – Aile İş Birliği.....	11
BÖLÜM III.YÖNTEM.....	18
3.1. Araştırmanın Modeli	18
3.2. Evren ve Örneklem.....	18
3.3. Veri Toplama Aracı.....	18
3.3.1. Veri Toplama Aracının Hazırlanması.....	18
3.3.2. Ölçeğin Güvenilirliği ve Geçerliliği	20
3.5. Verilerin İstatistiksel Analizi	22
BÖLÜM IV.BULGULAR ve TARTIŞMA	23
4.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Tartışma.....	29
4.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Tartışma	30
4.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Tartışma	30
4.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Tartışma	30
4.5. Araştırmanın Beşinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Tartışma	31
4.6. Araştırmanın Altıncı Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Tartışma	31
4.7. Araştırmanın Yedinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Tartışma	31
4.8. Araştırmanın Sekizinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Tartışma	32
4.9. Araştırmanın Dokuzuncu Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Tartışma.....	33
4. 10. Araştırmanın Onuncu Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Tartışma	34
4.11. Araştırmanın On Birinci Alt Problemine ilişkin Bulgular ve Tartışma	35
BÖLÜM V. SONUÇ ve ÖNERİLER	36
5.1. Sonuçlar	36
5.2. Öneriler	39
5.2.1. Araştırma Sonuçları Doğrultusunda Geliştirilen Öneriler	39
5.2.2. İlerideki Çalışmalara Yönelik Öneriler	40
EKLER.....	44

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 3.1. Ölçekler için katılma derecesi aralıkları	29
Tablo 3.2. Faktörler (Boyutlar)	30
Tablo 3.3. Araştırmaya katılan okullar ve öğrenci sayıları	31
Tablo 4.1. Ailelerin yaş frekans ve yüzdeleri	33
Tablo 4.2. Ailelerin cinsiyet frekans ve yüzdeleri	33
Tablo 4.3. Ailelerin eğitim durumu frekans ve yüzdeleri	34
Tablo 4.4. Ailelerin çalışma durumu frekans ve yüzdeleri	34
Tablo 4.5. Ailelerin sahip olduğu çocuk sayısı frekans ve yüzdeleri	35
Tablo 4.6. Ailelerin çocuklarını gönderdikleri okul türü frekans ve yüzdeleri	35
Tablo 4.7. Maddelere Verilen Cevapların Dağılımı	36

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Günümüzde annelerin çalışma hayatında aktif rol almasıyla okulöncesi kurumlara gün geçtikçe ihtiyaç daha da artmaktadır. Ülkemizde devlet ilkokulları bünyesinde ve ilkokullardan ayrı birçok anaokulu ve özel okulöncesi kurumlar bulunmaktadır. Bu kurumlar çocukların gelişim alanlarının geliştirmeli ve onları ilköğretime hazırlamalıdır. Okulöncesi eğitim kurumları ailelerin beklentilerini de önemsemeli ve bu beklentileri karşılamaya çalışmalıdır.

Okulöncesi kurumları çocukları ilköğretime hazırlayarak anne-baba ve diğer yakınlarından ayrı kalmalarını sağlayarak kendi başlarına iş yapabilme becerilerini geliştirir, farklı sosyoekonomik düzeydeki ailelerin çocukları birbirlerini tanıyarak kaynaşmalarını sağlar ayrıca düşük sosyoekonomik düzeydeki ailelerin çocuklarına da iyi bir eğitim ve oyun ortamı sunar (Çınar, Şimşek, 2008).

Bu araştırmanın amacı çocukları okulöncesi kurumlarına devam eden ailelerin okulöncesi kurumlarından beklentilerini bağımsız değişkenlere göre incelemektir.

Araştırmanın birinci bölümünde; problem durumu, problem cümlesi, alt problemler, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, varsayımlar, sınırlılıklar ve tanımlar yer almaktadır. Araştırmanın ikinci bölümünde, kuramsal çerçeve ve bu konuyla ilgili yapılan çalışmalar değerlendirilmiştir.

Araştırmanın üçüncü bölümünde; araştırmanın yöntemi, evreni, örnekleme, veri toplama aracı, ve verilerin analizi üzerinde durulmuştur. Araştırmanın dördüncü bölümünde; ailelerin okulöncesi eğitim kurumlarından beklentilerine yönelik

görüşlere ait verilerin çözümlenmesi sonucunda elde edilen bulgular ve tartışma bölümü bulunmaktadır.

Araştırmanın beşinci ve son bölümünde ise sonuçlar ve öneriler bulunmaktadır. Araştırmanın ölçeği ise ölçek geliştiricisinden alınan izin ve uygulanan ölçek ekler bölümünde verilmiştir.

Okulöncesi eğitim 0 - 6 yaşı kapsayan çocukların gelişim düzeyi ve kişisel özelliklerine uygun çok çeşitli çevre olanakları sağlayan, çocukları toplumsal kültürel değerler doğrultusunda yönlendiren, bedensel, zihinsel sosyal ve duygusal yönden gelişimlerini destekleyen ve ilköğretime hazırlayan bir eğitim sürecidir (Balat, 2015).

Okulöncesi dönem yaşamın temelini oluşturmaktadır. Okulöncesi dönemde çocukların sağlık ve beslenmeleri yanında aile ortamlarının onlara sağladığı sevgi ve şefkat de önem teşkil etmektedir. Bunların yanında önem teşkil eden başka bir nokta da çocukların gelişimlerini tüm yönleri ile destekleyebilecek fiziki ve sosyal ortamdır. Okulöncesi dönemin bir başka özelliği bu dönemde çocukların gelişimlerinin en hızlı ve öğrenme kapasitelerinin en yüksek olduğu dönem olmasıdır. Bu nedenle bu dönemde çocuklara verilenlerle verilmeyenlerin çocukların gelecekteki gelişmelerine etkisi büyüktür (Oktay, Unutkan, 2005).

Günümüzde ekonomik şartların değişmesiyle köylerden kentlere göçler artmıştır. Bu durumdan en çok aile yapısı etkilenmiştir. Annelerin eğitim düzeylerindeki artış, teknolojik gelişme ve ekonomik koşullar her geçen gün kadın iş gücüne olan ihtiyacı arttırmıştır. Çalışan annelerin en büyük problemi; çocuklarının ihtiyaçlarını karşılayacak bakım ve eğitimlerini gerçekleştirecek güvenli bir kurum bulmak olmuştur. Ailelerin iş yerlerin huzurlu olmalarını sağlamak ve iş verimini arttırmak için okulöncesi eğitim kurumlarının yaygınlaştırılması gerekmektedir (Çağdaş ve Seğer, 2011).

Kuzey Kıbrıs'ta giderek yaygınlaşan okulöncesi eğitim kurumları belirli şartları yerine getirerek açılmaktadır. Okulöncesi kurumların yaygınlaşması merkezi yerler dışında küçük yerlerde de okulöncesi kurumların olması olumlu yönde bir

gelişme olduğunu söyleyebiliriz. Bu araştırmada okulöncesi kurumların ailelerin beklentilerini ne düzeyde karşıladığını belirlemek ve ailelerin kişisel özelliklerin bu beklentilerine ne düzeyde etki ettiğine ulaşmak amaçlanmıştır.

1.1.1. Problem cümlesi

Araştırmanın temel problem cümlesi; “Çocukları okulöncesi eğitim kurumlarına devam eden ailelerin okulöncesi eğitim kurumlarından beklentileri ne düzeydedir?” şeklindedir. Ayrıca araştırmaya ilişkin alt problemler aşağıdaki gibidir;

1.1.2. Alt Problemler

1. Çocukları okulöncesi eğitim kurumlarına devam eden ailelerin okulöncesi eğitim kurumlarından beklenti düzeyleri nedir?
2. Çocukları okulöncesi eğitim kurumlarına devam eden ailelerin öğretmen boyutuna göre beklenti düzeyleri nedir?
3. Çocukları okulöncesi eğitim kurumlarına devam eden ailelerin eğitim – aile boyutuna göre beklenti düzeyleri nedir?
4. Çocukları okulöncesi eğitim kurumlarına devam eden ailelerin okul politikası boyutuna göre beklenti düzeyleri nedir?
5. Çocukları okulöncesi eğitim kurumlarına devam eden ailelerin bilgilendirme boyutuna göre beklenti düzeylerinedir?
6. Çocukları okulöncesi eğitim kurumlarına devam eden ailelerin okulöncesi kurumlarından beklenti düzeyleri ailelerin yaşlarına bağlı olarak farklılık göstermekte midir?
7. Çocukları okulöncesi eğitim kurumlarına devam eden ailelerin okulöncesi eğitim kurumlarından beklentileri ailelerin eğitim durumuna bağlı olarak farklılık göstermekte midir?

8. Çocukları okulöncesi eğitim kurumlarına devam eden ailelerin okulöncesi eğitim kurumlarından beklentileri ailelerin cinsiyet durumuna bağlı olarak farklılık göstermekte midir?

9. Çocukları okulöncesi eğitim kurumlarına devam eden ailelerin okulöncesi eğitim kurumlarından beklentileri aile bireylerinin çalışma durumlarına bağlı olarak farklılıklar göstermekte midir?

10. Çocukları okulöncesi eğitim kurumlarına devam eden ailelerin okulöncesi eğitim kurumlarından beklentileri aile bireylerinin sahip oldukları çocuk sayısına bağlı olarak farklılık göstermekte midir?

11. Çocukları okulöncesi eğitim kurumlarına devam eden ailelerin okulöncesi eğitim kurumlarından beklentileri çocuklarının devam ettiği okul türüne göre farklılıklar göstermekte midir?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma ile KKTC’ inde çocukları okulöncesi kurumlarına devam eden ailelerin okulöncesi kurumlardan beklenti düzeylerini belirlemek amaçlanmıştır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma Kuzey Kıbrıs Türk cumhuriyetindeki çocukları okulöncesi kurumlarına devam eden ailelerin okulöncesi kurumlarından beklentilerini belirlemek açısından önemlidir. Bu beklentiler şuan Kuzey Kıbrıs ta mevcut olan kurumlara ve yeni açılacak kurumlara rehber olması beklenmektedir. Araştırma için Güzelyurt ilçesini seçme nedenimiz KKTC’nin diğer ilçelerine göre daha yeni yeni gelişmeye başlaması, kadının çalışma hayatına yeni yeni atılması, eğitim yatırımlarının yeni başladığı bir bölge olmasıdır. Bu bölge barış anlaşmaların daverilecek bölgeler arasında gösterildiği için senelerce başka bölgelere göç vermiştir. Yatırım yapılmamış ve kendi haline bırakılmıştı. Güzelyurt haklının

kararlılığı ve bölgelerine sahip çıkmaları sonuç vermiş ve Güzelyurt ilçesine yatırımlar yapılmaya başlamıştır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti devlet planlama örgütünün verilerine göre 2011 yılı son nüfus sayımında Güzelyurt ilçesinin nüfusu 30.037 ‘dur. 2013-2014 yılları arasında Kuzey Kıbrıs’ta devlete bağlı anaokulu sayısı toplam 23 dür ve bu okulların altısı Güzelyurt ilçesindedir. Nüfus olarak Güzelyurt’tan fazla nüfusa sahip Girne’de devlete bağlı anaokulu sayısı dört, Gazimağusa da ise üçtür. Güzelyurt’ta özel anaokullarının sayısının ise 9 olduğunu verilerine ulaşılmaktadır. Bu veriler doğrultusunda Güzelyurt’ta Okulöncesi eğitime ihtiyaç duyulduğu ve önem verildiğini söyleyebiliriz.

1.4. Sınırlılıklar

1. Araştırma 2015 – 2016 eğitim öğretim yılında seçilen il merkezindeki resmi ve özel okulöncesi kurumlara devam etmekte olan çocukların ailelerini kapsayacak şekilde yapılmıştır.
2. Araştırma araştırmaya katılan ailelerin cinsiyet, yaş, öğrenim durumu, gelir seviyeleri gibi değişkenlerle sınırlıdır.
3. Araştırma ulaşılabilen kaynaklarla sınırlıdır.
4. Genellemeler araştırmanın kapsadığı evren ile sınırlıdır.

1.5. Varsayımlar

1. Araştırmaya katılanlar ölçeğe istekli ve doğru cevaplar vermişlerdir.
2. Araştırma için seçilen yöntem araştırmanın amacı için uygundur.
3. Araştırma için seçilen örneklem grubu, evreni yansıtmaktadır.
4. Kaynaklardan edinilen bilgiler gerçeği yansıtmaktadır.

1.6. Tanımlar

Anne - Baba Beklentileri: Çocuğu herhangi bir okulöncesi eğitim kurumuna devam eden ebeveynlerin okuldan, yöneticilerden veya öğretmenden farklı boyutlarda bazı beklentileri bulunmaktadır. Bunlar arasında çocuklarının bakım ve eğitimine, çocukların kaliteli eğitim almasına, kurumun niteliğine ve fiziki şartlarına ve kurumda çalışan öğretmen ve yöneticilerin niteliklerine yönelik beklentiler ön plana çıkmaktadır (Şimsek ve İvrendi, 2014 Akt: Yaman, 2016).

1.6. Kısaltmalar

KKTC: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti.

SPSS : Statistical Package for Social Sciences.

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kuramsal Çerçeve

2.1.1. Okulöncesi Eğitim

Okulöncesi eğitimi ilköğretime başlamamış 0-6 yaş dönemi çocukların eğitimi kapsar. Okulöncesi kurumların amacı; milli eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak çocukların beden, zihin ve duygularını geliştirmek, iyi alışkanlıklar kazandırmak, çocukları temel eğitime hazırlamak, şartları elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetiştirme ortamı yaratmak, çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmasını sağlamaktır (Çınar, Şimşek, 2008).

Okulöncesi eğitim; çocukların her yönden gelişimini ve bu gelişimi sağlayabilecek hedeflerin gerçekleştirilmesini amaçlar ve çocuğu odak noktası olarak alır. Çocukların korkmadan hareket edebilecekleri güvenli ve rahat eğitim ortamları hazırlar. Okulöncesi eğitim diğer eğitim evrelerine göre okul – aile iş birliğine en çok ihtiyaç duyan ve okul – aile iş birliğini en iyi sağlayan eğitim evresidir (Oktay, 2002).

Okulöncesi eğitim bazı temel ilkelere dayanmaktadır. Bu ilkeler;

1. Çocukların çok yönlü (bedensel, bilişsel, duygusal, sosyal, kültürel, dil ve hareket) gelişimlerini destekleyecek eğitim ortamı hazırlanır.
2. Çocuklara ait belirli özellikler (yaşları, gelişim özellikleri, öğrenme hızları, ilgileri, gereksinimleri) dikkate alınarak eğitim etkinlikleri düzenlenir.
3. Çocuklara genel alışkanlıkların (uyku düzeni, beslenme, öz bakım vb.) yanı sıra doğa sevgisi ve çevre duyarlılığı da kazandırılır.
4. Yapılan etkinlikler çocukların sevgi, saygı, katılımcılık, yardımlaşma, sorumluluk, ve paylaşma duygularını geliştiren nitelikte olur.

5. Bireysel farklılıklar göz önünde bulundurularak her çocuğa eşit davranılır. Çocuklara özgüven kazandırmak için ceza, baskı, ve kısıtlamalardan uzak durulur. Sevgi ve saygıyla eğitim yürütülür.
6. Yapılan etkinlikler değerlendirilirken belirlenen hedeflere ne ölçüde ulaşıp, ulaşamadığına bakılır ve plan yapılırken bu ölçütler dikkate alınır.
7. Çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmasına önem verilir.
8. Sosyoekonomik durumu yetersiz aile ve şartları elverişsiz ortamlardan gelen çocuklar için ortak bir yetişme ortamı hazırlanır.
9. Çocuklara en uygun öğrenme yöntemi olarak oyun uygulanır.
10. Ailelerin eğitime etkin katılımı sağlanır ve eğitim programları hazırlanırken çocukların ailelerinin ve içinde bulundukları çevrenin özellikleri dikkate alınır.
11. Okulöncesi eğitim programı ve çocuğun gelişim düzeyi düzenli olarak değerlendirilir (Başal,2005).

Okulöncesi eğitimi çocuklara;

- Yeni davranışlar kazandırması,
- Topluma uyum sağlamalarına yardımcı olmak,
- Gelecekteki kişiliklerinin temelini oluşturmalarını sağlamak açılarından son derece önemlidir (Başal,2005).

Okulöncesi eğitim programları hazırlanırken çocukların sahip oldukları özellikler dikkate alınmalıdır. Çocuklar aynı gruplarında olsalar da, gelişimsel özellikleri ve sosyal – kültürel geçmişleri farklı olabilmektedir (Kandır, Özbey, İnal,2010).

Çocuğu hayata hazırlamada en önemli süreç; okulöncesi eğitimidir. Değişen yaşam biçimleri, çevre koşulları ve teknolojik gelişimler çocuğun gelişiminde ailenin yanı sıra eğitim kurumlarının gerekliliğini de göstermektedir (Gürkan, 2014).

2.1.2. Okulöncesi Eğitim Kurumlarının Önemi

Okulöncesi eğitim kurumları, hizmet verdikleri yaş gruplarına göre farklı adlandırılmaktadırlar. 0-36 aylık çocuklara bakım ve eğitim verenlere kreş, 36-72 aylık çocuklara eğitim verenlere anaokulu ve 60-72 aylık çocuklara eğitim verenlere ise anasınıfı denilmektedir (Demiriz, Karadağ, Ulutaş, 2011).

Okulöncesi eğitim kurumları kuralları en etkili bir biçimde öğretebilen bir kurumdur. Çocuk burada, kendi hakkını korurken, paylaşmayı ve başkalarının özgürlüğünü zedelememeyi öğrenir. Okulöncesi eğitim kurumları, çocukların sözel faaliyetlerine önem veren ve onlara hareket özgürlüğü hazırlayan kurumlar olmalıdırlar (Yavuzer, 2015).

Çocukları ilkokula hazırlayan bir kuruluş olduğu için anaokullarının önemi gün geçtikçe artmaktadır. Bu eğitim kurumları çocukları eğiten ve biçimlendiren toplumsal işlevleri büyük olan kurumlardır. Bu kurumların sadece ticari amaçla açılması çocukların gelişimlerini olumsuz yönde etkilemektedir (Yavuzer,2005).

Okulöncesi kurum; çocukların temizlik, yemek, uyku gibi temel ihtiyaçlarının karşılanması ve pekiştirilmesinin yanında, işbirliği, paylaşmak, sırasını beklemek, başkalarının hakkını gözetmek, sınıf düzenine uymak, arkadaşlarıyla ve yetişkinlerle iyi ilişkiler kurabilmek gibi yeni sosyal davranışlar kazanmasına da uygun olmalıdır. Çocuklar bu ortamda arkadaşlarının tepkilerini ve yetişkinlerin uyarılarını görerek kendini değerlendirme, hatta düzeltme imkanı bulabilmelidirler (Oktay, 2002).

2.1.2. Okulöncesi Eğitim Ortamları

Okulöncesi eğitim kurumlarında eğitim ortamları planlanırken ilk önce işlevselliği ele alınmalıdır. Kurumların gelişmekte olan çocuklara eğitim vereceği, çocukların gelişim düzeyleri, akranlarıyla ve yetişkinlerle kurdukları ilişkiler ve öğrenme kolaylığını etkileyeceğini göz önüne alıp eğitim ortamlarının ve kurum binasının düzenlenmesine önem verilmelidir (Demiriz, Karadağ, Ulutaş, 2011).

Okulöncesi dönem yaşamın en kritik dönemlerini oluşturur. Okulöncesi eğitim sınıflarında gelişimi destekleyici çevre ortamlarının sağlanması, çocukların

yaptırılacak etkinliklere motive olmalarını ve etkinlikleri başarılı bir şekilde gerçekleştirmelerine katkıda bulunacaktır. Okulöncesi çocuklarının dikkat sürelerinin kısıtlı olması ve oyun ihtiyaçları göz önünde bulundurulduğunda oluşturulacak fiziki ortamın yenilenmesi ve dikkat çekici özelliğinin sürekli korunması gereklidir (Balat,2015).

Eğitim ortamlarının fiziksel özellikleri çocukların; algılarını, motive düzeylerini ve dikkatlerini de etkilemektedir. Eğitim ortamları donanımı çocuklarda keşif yapma isteği uyuracak ve eğitim etkinliklerine daha uzun odaklanmalarını sağlayacak şekilde olmalıdır (Ulutaş, 2012).

Okulların; uygun oyun ve spor alanlarının olması, sınıfların çocukların gelişim düzeylerine göre düzenlenmesi ve çocukların hareketlerini kısıtlamayacak şekilde tasarlanması son derece önemlidir. Okulların iç alanları; aydınlık, temiz ve uygun renklendirilmiş geniş alanlar olmalıdır (Vural, 2004).

Okulöncesi kurumlarının tüm bölümleri ve tüm eşyalar düzenli olarak temizlenmeli ve havalandırılmalıdır. Çocukların devamlı kullandığı alanlar, eşyalar ve oyuncaklar her gün temizlenmelidir. Başta temizliği yapan personel ve tüm personele hijyen kurallarıyla ilgili eğitim verilmelidir (Demiriz, Ulutaş, Karadağ, 2011).

Eğitim ortamları hazırlanırken; ilk olarak çocukların okulu sevmeleri için, okul ortamının çocuğu mutlu edecek şekilde düzenlenmesi gerekir. Okul ortamı sadece eğitim – öğretim ihtiyaçlarını karşılamak için değil, ders dışı etkinlik ihtiyaçlarını da karşılayacak şekilde düzenlenmelidir (Vural,2004).

İyi planlanmış eğitim ortamlarının;

- Çocukların gelişim özelliklerine uygun,
- Güvenli,
- Çok amaçlı,
- Problem çözme becerisi geliştiren,
- Etkinlik köşeleri olan,
- Evcilik, blok, matematik, fen, müzik ve kitap köşeleri olan
- Oyun alanları olan,

- Dış alan, bahçesinin oyun için uygun olması,
- Oyun malzemelerinin güvenli, sağlıklı ve çocukların yaş gruplarına uygun olması özelliklerini taşıması gerekmektedir (Çelik, Daşcan).

Etkinlik köşelerinde çok çeşitli materyalin aynı anda sunulması mekanın daralmasına ve çocukların ilgilerinin dağılmasına neden olabilir, bu nedenle öğretmen etkinlik köşelerini ele alınan konulara göre gözden geçirmeli ve düzenlemelidir (Ulutaş, 2012).

2.1.4. Okulöncesi Dönemde Okul – Aile İş Birliği

Okul – aile iş birliğinin sağlanması için ilk önce okulöncesi eğitimcilerinin ailenin önemine inanmaları gerekir. Okulda çocukların kazandıkları alışkınların yerleşmesi için aile de devam ettirilmesi gerekir, bu yüzden çocuk okula başladığı andan itibaren eğitimciler aile ile işbirliğine hazır olmalıdır (Cömert, Erdem, 2016).

Aileler seçtikleri kurumun doğru olduğuna karar verdikten sonra okul – aile ilişkisinin gelişmesine önem vermelidir, öğretmen ve okul yöneticisiyle iletişimi sürdürerek çocuğun gelişmesine ve eğitime destek olmalıdır (Demir, Yavuzer, 2016).

Aileler, okulun programını ve amaçlarını bilmelidir. Okulun programı ve amaçları ile ilgili bilgi sahibi olan ailelerin okul – aile ilişkileri daha sağlıklı olmaktadır. Okul – aile işbirliğinin kolaylaşması için öğretmenlerin de okulun programları ve amaçları ile ilgili ailelere bilgi vermeleri gereklidir (Ercan, 2000).

Okulöncesi eğitimde aile katılımı ile okul ve ev arasında koordinasyonu sağlamak, eğitimde devamlılığı ve bütünlüğü sağlamak amaçlanır. Okuldaki eğitimin evde, evdeki eğitimin okulda desteklenmesi, devamlılığın olması ve bu sayede okulda da evde de istenilen davranış değişikliklerine güvenli ve kontrollü bir biçimde ulaşmak ana amaçtır (Aksoy, 2015).

Aile katılımının çocuklar, öğretmenler, anne ve babalar için yararları şu şekilde özetlenebilir;

Çocuk açısından yararlar	Anne baba açısından yararları	Öğretmen açısından yararları
Çocukların okul performansı ve okula ilgileri artar.	Anne babalar okuldaki eğitimi ve okulu daha iyi anlayabilirler.	Çok yoğun çalışan öğretmen için anne babanın çocukların eğitimine katılımları öğretmene pratik yardım sağlar.
Çocukların okula devamları artar.	Anne babalar çocuklarının eğitim ve gelişimlerine nasıl yardım edebilecekleri konusunda güven kazanırlar.	Anne babalar öğretmene ilişkin daha pozitif tutum gösterirler.
Çocukların okulda aktivitelere katılımı artar.	Anne babalar okulda kendilerine değer verildiğini ve memnunlukla karşılandıklarını fark ederler.	Öğretmen anne babaların ilgi ve yeteneklerinin farkına varır.
Çocuklar okula karşı daha pozitif tutum geliştirirler.	Anne babalar öğretmenlik mesleğini anlayabilir, okula karşı kendilerini daha fazla rahat hissedebilirler.	Öğretmen eğitim ve programı zenginleştirmek için toplum kaynaklarının farkına varır.

Ailelerin okul ve öğretmenlerle işbirliği yapmalarını sağlamanın amaçları şunlardır;

- Çocukların olumlu yöndeki gelişimlerine katkı sağlamak ve bu gelişimlerinin sürekliliğini sağlamak.
- Sorunlar büyümeden önce önlem alabilmek.
- Ailelere çocukları ile evde yapılabilecekleri etkinlikler ile ilgili bilgi vermek.
- Çocuk için ailenin önemini vurgulamak (Sucuka, Kimmet, 2003: 452, akt: Cömert, Erdem, 2016).

Ailelerin okulöncesi eğitim kurumlarında sınıf içi ve sınıf dışı etkinliklere katılımı, ailenin okulun eğitim programını uygun bulup desteklediğini gösterir. Okulöncesinde aile katılımının güçlü olması programlarında güçlenmesine destek olur (Kandır, Özbey, İnal, 2010).

Okulöncesi eğitimde ailenin rolünü doğru değerlendirebilen, ailelerle çalışırken ne kadar başarılı olabileceklerini bilen eğitimciler, aileler ile doğru bir iş birliği oluşturabilirler. Eğitimciler çocukların öğrenmelerini ve gelişimlerini desteklemek için her aileye ulaşmalı ve olumlu ilişkiler kurmayı amaç edinmelidirler (Özyürek, Şahin, 2010).

2. 2. Ailelerin Okulöncesinden Beklentilerine Yönelik Yapılan Araştırmalar

Koç (1996) yaptığı çalışmada ailelerin okulöncesi eğitim kurumu seçimlerini etkileyen faktörleri belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmaya Ankara'nın sekiz merkez ilçesindeki 32 tane okulöncesi kurumunda 4-6 yaş çocuğu bulunan 384 veli katılmıştır. Veriler ailelerden anket formu ile toplanmıştır. Araştırma sonucunda; ailelerin kurumun iyi bir eğitim vermesini çok önemsediklerine, kurum seçimi yaparken ücret, yönetim, personel alanlarına daha çok önem verirken fiziksel koşullara ise daha az önem verdiklerine ulaşılmıştır.

Arnas (2002), okulöncesi eğitim ve okulöncesi eğitim kurumlarına yönelik aile tutumlarını belirlemek amaçlanan çalışmada, veriler Adana'da bulunan özel okulöncesi eğitim kurumlarına çocukları devam eden 136 aileden anket formu ile toplanmıştır. Araştırma sonucunda; ailelerin çocuklarını bir kuruma başlatacağında kurumun eğitim programından çok fiziksel özelliklerine öncelik verdiklerine, ailelerin çocuklarını verecekleri okulöncesi eğitim kurumları hakkında ön araştırma yaptıklarına ve ailelerin okulöncesi eğitim ile ilgili bilgi sahibi olduklarına ve bu kurumları eğitim kurumu olarak kabul ettikleri bulgularına ulaşılmıştır.

Tulan (2005), yaptığı araştırmada ailelerin okulöncesi eğitimden beklentilerinin neler olduğu ve okulöncesi eğitim kurumlarının bu beklentileri ne düzeyde karşıladığını belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmaya Ankara ve Kırşehir illerinden resmi ve özel 12 ana sınıfa çocukları devam eden 315 aile katıldı. Veriler ailelerden anket formu ile toplandı. Araştırma sonucunda; ailelerin okulöncesi eğitimden çocuklarının gelişim özelliklerine göre beklentileri en çok bilişsel, dil ve sosyal gelişim yönünde olduğuna, ailelerin okulöncesi eğitimi öğretmenlerinin özelliklerine göre beklentilerinin yüksek oranda karşılandığına, Ankara ve Kırşehir illerinde yaşayan ailelerin okulöncesi eğitim kurumlarından beklentileri ve bu beklentilerin karşılanma düzeyleri arasında fark olmaması sonuçlarına ulaşılmıştır.

Seyfullahoğluları (2012) ailelerin ana okullardan beklentilerini belirlemek amacıyla çocukları özel okullarda eğitim alan 67 aileye yarı yapılandırılmış görüşme formları uyguladı. Araştırmanın sonucunda ailelerin en çok bilgilendirme konusunda yoğunlaştıklarını daha sonra danışmanlık ve aile eğitimine yönelik beklentilerinin olduğuna ulaşılmıştır. Ayrıca çalışmada anne babalar okuldaki eğitimden en çok

davranış geliştirme alanında beklentileri olduğunu, daha sonraki beklentilerin ise, sosyal beceriler ve okuma yazma alanında olduğu görülmektedir. En az beklenti matematik alanında olduğu sonuçlarına da ulaşılmıştır.

Avcu (2016) annelerin beş yaş çocuklarının gelişimine ilişkin okulöncesi eğitiminden beklentilerinin incelenmesi amacıyla anaokuluna devam eden beş yaşında 198 çocuğun annelerine anket uygulamıştır. Araştırmanın sonucunda; çekirdek aileye sahip olan ve tek çocuğu olan annelerin diğer annelere göre okulöncesi eğitimden beklentilerinin daha yüksek olduğuna ulaşılrken, annenin öğrenim düzeyinin annelerin beklentileri üzerinde farklılık göstermediğine ulaşılmıştır.

Sevinç (2006) yaptığı araştırmada annelerin eğitim seviyelerine göre resmi ilköğretim okul bünyesinde bulunan anasınıflarının niteliklerini ve anaokulundan beklentileri incelemek amaçlanmıştır. Araştırmaya İstanbul ilinin Kadıköy ilçesinde bulunan resmi ilköğretim bünyesinde 14 anaokuluna devam eden 339 çocuğun anneleri katılmıştır. Veriler anket aracığı ile toplanmıştır. Araştırmanın sonucunda; annelerin eğitim seviyesine bakılmaksızın büyük bir çoğunluğu anaokulunun önemini kabul ettiğini yine annelerin eğitim seviyesi ne olursa olsun çocukları için okulöncesi eğitimi arzuladığı, annelerin kaliteli bir eğitim, uygun fiziki ortam yönetici ve öğretmenlerin belli standartta olması, güvenli bir ortamın olması, kurum aile ve öğretmen çocuk işbirliğinin olduğu bir eğitimi istediklerine ulaşılmıştır.

Akkaya ve Argon (2008) araştırmalarında çocukları devlet ve özel okulöncesi eğitim kurumlarına devam eden ailelerin okulöncesi eğitime ve okulöncesi eğitim kurumlarına yönelik görüşleri tespit edilmesi amaçlanmıştır. 91 aileye görüşme formu uygulanmıştır. Araştırma sonucunda; ailelerin çoğu okulöncesi eğitim kurumlarında yapılan sosyal etkinliklerin gerekli ve yeterli olduğunu belirtmişlerdir. Aileler okulöncesi eğitim kurumu seçerken, kurumda uygulanan eğitim programı, sınıfın temizliği, düzeni ve yönetici ve öğretmenlerin ailelere karşı tutumlarına dikkat ettiklerini belirtmişlerdir. Aileler okulöncesi eğitim kurumlarının en önemli görevlerinin; çocuklara öz bakım becerilerini kazandırmak, paylaşma ve işbirliği gibi sosyal davranışları öğretmek ve çocukları ilkokula hazırlamak olduğunu belirtmişlerdir.

Gögebakan (2011) ‘çocuğunu okulöncesi eğitim kurumuna gönderen (6 yaş) annelerin okulöncesi eğitime ilişkin görüşlerinin bazı demografik özelliklere göre incelenmesi’ adlı çalışmasında amaç; çocuğunu okulöncesi eğitim kurumuna gönderen annelerin okulöncesi eğitim hakkındaki görüşlerinin onların yaşlarına ve öğrenim durumlarına göre farklılaşmasını belirlemektir. Araştırma nicel bir çalışmadır ve araştırmacı verilerini toplamak için anket kullanmıştır. Araştırma sonucunda; çalışan annelerde çalışmayan annelerde çocuklarının ilkokuldan önce okulöncesi eğitim kurumuna gitmesini istediği ve okulöncesi eğitim kurumlarının çocukların gelişim alanlarını olumlu yönde etkilediği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Yanıklar ve Altınkaynak (2014) yaptıkları araştırmada anne ve babaların okulöncesi eğitimden çocuklarının gelişimlerine yönelik beklenti düzeylerini belirlemek amaçlamışlardır. Araştırmaya Türkiye cumhuriyeti Kars ilinde anaokullarına devam eden çocukların anne ve babaları katıldı. Veriler 108 anne ve 92 babadan anket aracılığı ile toplanmıştır. Araştırma sonucunda; anne ve babalar evde çocuklarının gelişimi için gerekli eğitsel ortamları sağlasalar da çocuklarının sosyalleşmesi, milli ve ulusal değerleri öğrenmesi, sorumluluk alması, işbirliği ve paylaşmayı öğrenmesi gibi beklentileri olduğu için okulöncesi eğitimi tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Yaman’ın (2016) yapmış olduğu; ‘çocuğu okulöncesi eğitim hizmeti alan anne – babaların okul yönetiminden beklentileri ve yöneticilerin anne – baba beklentilerine yönelik algılarının belirlenmesi’ adlı çalışmada amaç; çocuğu okulöncesi eğitime devam eden anne ve babaların okul yönetiminden beklentilerini belirlemek ve yöneticilerin anne – baba beklentilerine yönelik algılarını belirlemektir. Araştırmaya Balıkesir ilçesinde resmi ve bağımsız anaokullarında çocukları eğitim gören 927aile ve bu okullardaki 20 yönetici katıldı. Araştırmacı verileri toplamak için katılımcı bilgi formu ve ölçekten oluşan anket formları kullanmıştır. Araştırmanın sonucunda; anne ve babaların beklentilerinde farklılıklar olduğu, okul yönetimlerinin ise anne ve babaları anlamak için özel çaba sarf etmeleri gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Pianta ve Kraft-Sayre’nin araştırmasında (1999), Arkansas, North Carolina ve Virginia’da kreşlere giriş yapan 261 öğrencinin velisi (çoğunlukla anneler) telefonla arandı. Bu aileler çeşitli sosyal tabakadandı. Annelerin eğitimleri en düşük

seviyeden, lisansüstüne kadar çıkıyordu. Bu kişilerin 25%'si Afrikalı Amerikanlardan oluşuyordu. Araştırmacı telefonda çocukların ilk iki haftalarının nasıl gittiğini sorarak başladı. Okula geçiş sürecinde 10 farklı yöntem kullanılıyordu. Ailelere çocuklarının okulla ilgili endişeli olup olmadıkları sorusu yöneltildi. Ailelerin 3'te 2'si çocuklarının düzgün bir başlangıç yaptığını bildirdi. Okulun iyi geçtiğini, geç kalmamak için çaba gösterdiğini, öğretmenlerini övdüğünü belirten sözcükler çocukların ağzından çıkıyordu. Ailelerin çocuklarının okula başlaması ile ilgili duruma gelindiğinde oldukça farklı şeyler ortaya çıktı. Öncelikle ailelerin yüzde 35'i bu duruma alışmakta kendilerinin çok zorlandığını belirtti. Çocuklar mutlu, ancak ben daha az mutluyum diyen anneler görüldü. Aileler özellikle çocuklarının güvende olmasını ve onların daha dik ve lider karakterlere sahip olmasını istiyorlar. Araştırmada, aileler okula giden çocuklarının ağabey ve ablarının onlarla beraber ziyarete gelmesinin işe yaradığını belirtiyorlar. Anneler, okulun kendilerini çağırmasından da son derece memnun kalıyor. Bir ebeveyn, okulun, birkaç gün sonra kendisini çağırmasının çok önemli olduğunu belirtiyor. İletişimin en önemli şey olduğunu belirten aileler, öğretmenleri ile çocuklarının sorunlarını paylaştıklarında, yakın zamanda bunların çözümlendiğini görmekteler. Anne-babaların 27%'si davranışsal sorunların ilk birkaç haftada gözüksüğünü söylediler, fakat bu daha sonrasında okul tarafından beklenildiği gibi çözümlendi. Araştırmada, aileler, okul ve aile arasındaki bağın kuvvetli olmasını, çocuğun ihtiyaçlarını gidermek için toplantılar düzenlenip, bazı raporlar yazılması gerektiğini belirttiler. Okula sık gidip gelme ve ailenin diğer fertlerinin de işin içine katılması çok önemsendi.

Dockett ve Perry (2001), okula başlayan çocukların, ailelerinin ve öğretmenlerinin durumunu konu alan makalelerinde, okula başlamanın sadece bir çocuk olayı olmadığını ve çevrenin, ailenin ve tüm yerel halkın meselesi olduğunu belirtmişlerdir. Kendilerine okulda öğretilen bilgilerin yeterli olup olmadığı sorulan aileler, aslında esas konunun bu değil, en iyi eğitim çevresini oluşturmak olduğunu söylerler. Aileler, hem okulla olan iletişimi, hem de çocukların aileleri ile olan ilişkiyi önemsemekteler. Düzenli olarak okulda toplanmanın dışında, farklı mecralarda aile toplantıları yapmanın, çocukları okula çok daha motive ettiği gerçeği görülmüştür.

Yapılan araştırmalar incelendiğinde ailelerin okulöncesi eğitimden ve okulöncesi eğitim kurumlarından beklentileri farklılıklar göstermektedir. Yapılan araştırmaların bazılarında ailenin taşıdığı özellikler beklentileri etkilerken bazı araştırmalarda ise ailelerin taşıdığı özelliklerin beklentileri etkilemediğini görmekteyiz.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın yöntemi, evreni, örnekleme, veri toplama aracı ve verilerin nasıl analiz edildiği ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma nicel ve tanımlayıcı (betimsel) bir araştırma olup, araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Nicel araştırmalar; ölçülebilen veriler elde etmeyi amaçlayan ve elde edilen verileri istatistiksel tekniklerle analiz eden yaklaşımlardır (Ekiz,2007). Betimsel araştırmalar; olayları oldukları gibi araştırıp, var olan durumları belirlemeye çalışan araştırmalardır (Tanrıöğen,2011).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırma evrenini Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Güzelyurt ilçesinde 2015-2016 eğitim öğretim yılında okulöncesi eğitim kurumlarına devam eden öğrencilerin velileri oluşturmaktadır.

Araştırma evreninin tamamına ulaşılması zaman, maliyet ve kontrol açısından zor olacağından araştırmada örnekleme yöntemine gidilmiş ve basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılarak KKTC Güzelyurt ilçesinde devlet ve özel okulöncesi kurumlarda öğrenim gören öğrenci velilerinden 406'sı ile görüşülmüştür.

3.3. Veri Toplama Aracı

3.3.1. Veri Toplama Aracının Hazırlanması

Bu araştırmada veri toplama aracı Zeynep Ceren Yeşilyurt tarafından oluşturulan anketin ilk iki bölümü kullanılmıştır. Ölçeği oluşturan araştırmacı okulöncesi eğitimde aile katılımı ve aile beklentileri konusunda alan yazını

incelenerek ailelerin okulöncesi eğitim kurumlarından beklentileri ve okulöncesi eğitim kurumlarının beklentileri karşılama düzeyleri ölçekleri oluşturmuştur.

Araştırmacı ölçeği oluşturmadan önce literatür taraması yapıp; yurt içi ve yurt dışı alan yazını derinlemesine incelenmiştir. Daha sonra ulaşılabilir kaynaklar kullanılarak Türkiye cumhuriyetindeki Denizli ilinde 108 aileye açık uçlu sorulardan oluşmuş bir görüşme formu dağıtılmıştır.

Formdaki sorular;

1. Okulöncesi eğitim kurumundan beklentileriniz nelerdir?
2. Okulöncesi öğretmenlerinden beklentileriniz nelerdir?
3. Personelden beklentileriniz nelerdir?
4. Diğer.

Yapılan görüşmeler sonrasında verilen yanıtlar ele alınarak ölçek için madde havuzu hazırlandı. Veri toplama aracına, çalışmaya katılanların kişisel bilgilerinin alınacağı dokuz çoktan seçmeli soru eklendi ve birinci bölüm olarak adlandırıldı. İkinci bölümde likert tipi sorulardan oluşan 43 madde yerleştirilmiştir. Ölçekte yer alan maddeler ‘1(kesinlikle katılmıyorum - %0)’, 2(katılmıyorum -%25)’, 3(karasızım- %50)’,4(katılıyorum -%75)’, 5(kesinlikle katılıyorum -% 100)’ olarak derecelendirilmiştir. Katılımcılardan bu seçeneklerden kendilerine uygun olanı seçip işaretlemeleri istenmiştir (Yeşilyurt,2011).

Tablo 3.1. Ölçekler için katılma derecesi aralıkları (Yeşilyurt, 2011).

Aralıklar	Beklenti düzeyleri
4.20 – 5.00	Çok yüksek düzeyde beklenti
3.40 – 4.19	Yüksek düzeyde beklenti
2.60 – 3.39	Orta düzeyde beklenti
1.80 – 2.59	Düşük düzeyde beklenti
1.00 – 1.79	Çok düşük düzeyde beklenti

3.3.2. Ölçeğin Güvenilirliği ve Geçerliliği

Araştırmacı ölçeğin güvenilirliği için pilot uygulama ile Türkiye cumhuriyeti Denizli ilinde çocuğu anasınıfına devam eden 134 aileye ölçme aracı uygulamıştır. Ölçeğin pilot uygulama ve gerçek uygulama sonucunda elde edilen Alpha Cronbach katsayıları tüm ölçek için güvenilirlik kat sayısı pilot uygulama için; 0,746 ve tüm ölçek için güvenilirlik kat sayıları gerçek uygulama için; 0,908 olmuştur. Bu sonuçlar doğrultusunda Alpha Cronbach alfa () güvenilirliği katsayılarının 0,70'in üzerinde çıkması anketin oldukça güvenilir olduğunu kanıtlamaktadır (Yeşilyurt,2011).

Tablo 3.2. Faktörler (Boyutlar)

Faktörler	Sorular
Öğretmen	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Eğitim – aile	10, 11, 12, 13, 14
Okul politikası	15, 16, 17, 9
Bilgilendirme	18, 19, 20

Açıklanan toplam varyans incelendiğinde 20 madde için uygulama verilerine göre 4 faktörün bulunduğu ve bu 4 faktörlü ölçme aracı ile ölçülen özelliğin % 48,257'sinin ölçüldüğü söylenebilir. Sosyal bilimlerde toplam açıklanan varyansın en az % 45 olması yeterlidir (Kalaycı, 2008 akt; Yeşilyurt, 2011).

3.4. Verilerin Toplanması

Anket soruları hazırlanırken araştırmacı ailelerin okulöncesi eğitime dair görüşlerini ve alan yazınında yer alan diğer araştırmalardan yararlanmıştır. Araştırmacı madde seçeneklerini 1 = kesinlikle katılıyorum, 2 = katılıyorum, 3 = karasızım, 4 = katılmıyorum 5 = kesinlikle katılmıyorum olarak belirlenmiştir (Yeşilyurt,2011).

Bu araştırmada ölçek iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde katılımcıların yaşları, cinsiyetleri, öğrenim durumları, çalıştıkları kurum, çocukların yaşları ve çocuklarının devam ettikleri kurumun türüne ilişkin kişisel bilgiler yer almıştır. İkinci bölümde ise ailelerin okulöncesi eğitim kurumlarından beklentileri

ölçülmeye yönelik sorular yer almıştır. Ailelere ulaşmak için Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti milli eğitim bakanlığından gerekli izinler alınmış daha sonra okullardaki müdürler ile iletişime geçilmiştir. Daha sonra ölçekler Güzelyurt ilindeki devlet ve özel okulöncesi okullarına gidilip bir hafta sonra teslim almak üzere sınıf öğretmenlerine teslim edilmiştir. Araştırmaya katılan okullar ve katılımcı sayıları tablo 3. 4 de verilmiştir.

Tablo 3.3. Araştırmaya katılan okullar ve öğrenci sayıları

Okul Adı	Öğrenci Sayısı
Atatürk Maarif Anaokulu	135
Bostancı Fikri Karayel İlkokulu	40
Zümrüt köy İlkokulu	6
Serhat köy İlkokulu	25
Portakal çiçekleri Anaokulu	57
Güzelyurt Belediye Kreşi	62
Renkli Düşler Eğitim Merkezi	58
Sevgi Çiçekleri Eğitim Merkezi	50
Gülen Nesil Eğitim Merkezi	45
Toplam	478

Tablo 3.3.'te görüldüğü gibi devlet ve özel okulöncesi eğitim kurumlarına toplam 478 adet anket dağıtılmıştır. Okullardan teslim alınan anket sayısı 406 olmuştur. Anketlerin geri dönüş oranı %85 olmuştur.

3.5. Verilerin İstatistiksel Analizi

Verilerin analizinde SPSS 21 paket programı kullanılmıştır. 406 aileye ait kişisel bilgiler ve madde cevapları araştırmacı tarafından kodlanarak SPSS programına aktarılmıştır. Elde edilen verilere normallik testi uygulanmıştır. Normallik testi sonucuna göre dağılımın normal olduğuna ve parametrik istatistikler kullanılmasına karar verilmiştir. Buna göre veriler analiz edilirken iki grup olan değişkenler için t – testi, üç grup ve üzeri değişkenler için ANOVA – testi kullanılmıştır. T – testi ve ANOVA testi sonuçları bulgular kısmında detaylı bir şekilde anlatılmış ulaşılan sonuçlar tablo şeklinde ekler kısmında verilmiştir. Anlamlılık düzeyi 0,05 olarak kabul edilmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR ve TARTIŞMA

Aşağıda çocukları KKTC’de okulöncesi kurumlarına devam eden aile bireylerine ilişkin betimsel ve sonlandırıcı analiz sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 4.1. Ailelerin yaş frekans ve yüzdeleri

Yaş	Sayı (n)	Yüzde(%)
15 – 20 yaş arası	1	.2
21 – 25 yaş arası	22	5.4
26 – 30 yaş arası	78	19.2
31 – 35 yaş arası	149	36.7
36 ve üstü yaş arası	156	38.4
Toplam	406	100.0

Tablo 4. 1 incelendiğinde 156 aile bireyi 35 yaş ve üstü yaş grubunda, 149 aile bireyi 31 – 35 yaş grubunda, 78 aile bireyi 26 – 30 yaş grubunda, 22 aile bireyi 21 – 25 yaş grubunda 1 aile bireyi de 15 – 20 yaş grubunda olduğuna ulaşılmaktadır.

Tablo 4.2. Ailelerin cinsiyet frekans ve yüzdeleri

Cinsiyet	Sayı (n)	Yüzde(%)
Kadın	286	70.4
Erkek	120	29.6
Toplam	406	100.0

Tablo 4. 2 incelendiğinde katılımcıların 286’sının kadın, 120’sinin ise erkek olduğunu görülmektedir.

Tablo 4.3. Ailelerin eğitim durumu frekans ve yüzdeleri

Eğitim durumu	Sayı (n)	Yüzde(%)
İlkokul	26	6.4
Ortaokul	25	6.2
Lise	146	36.0
Yüksekokul	17	4.2
Üniversite	177	43.6
Yüksek lisans/ Doktora	15	3.7
Toplam	406	100.0

Tablo 4.3. 'e göre; 26 aile bireyi ilkokul, 25 aile bireyi ortaokul, 146 aile bireyi lise, 17 aile bireyi yüksekokul, 177 aile bireyi üniversite, 15 aile bireyinin ise yüksek lisans veya doktora mezunu olduğu görülmektedir.

Tablo 4.4. Ailelerin çalışma durumu frekans ve yüzdeleri

Çalışma durumu	Sayı (n)	Yüzde(%)
Sadece baba	101	24.9
Sadece anne	3	.7
Anne ve baba	300	73.9
Anne baba çalışmıyor	2	.5
Toplam	406	100.0

Tablo 4. 4 'e göre; 101 ailede sadece baba, 3 ailede sadece anne, 300 ailede hem anne hem de baba çalıştığını, 2 ailede ise anne ve babanın çalışmadığını görülmektedir.

Tablo 4.5. Ailelerin sahip olduğu çocuk sayısı frekans ve yüzdeleri

Çocuk sayısı	Sayı (n)	Yüzde(%)
1	298	73.4
2	85	20.9
3	18	4.4
4	4	1.0
5	1	.2
Toplam	406	100.0

Tablo 4. 5 ‘e göre; tek çocuğa sahip ailelerin sayısı 298, 2 çocuğa sahip olan ailelerin sayısı 85, 3 çocuğa sahip ailelerin sayısı 18, 4 çocuğa sahip ailelerin 4 ve 5 çocuğa sahip olan ailelerin sayısının 1 olduğu görülmektedir.

Tablo 4.6. Ailelerin çocuklarını gönderdikleri okul türü frekans ve yüzdeleri

Okul türü	Sayı (n)	Yüzde(%)
Özel	215	53.0
Devlet	191	47.0
Toplam	406	100.0

Tablo 4. 6’ya göre; çocuğunu özel okula veren ailelerin sayısı 215 iken devlet okuluna veren ailelerin sayısının 191 olduğunu görüyoruz.

Tablo 4.7.'ye göre; 1. soruya ailelerin %52 si katılıyorum cevabını verdi, kesinlikle katılıyorum cevabına en yakın %35.7 ile kararsızım olmuştur. Ailelerin çoğunun okul dışı aktivite beklentileri olduğunu söyleyebiliriz bunun yanında ailelerin birçoğu da bu konu hakkında kararsız kalmaktadır. 2. soruya ailelerin %41.9 u katılıyorum cevabı verirken %40. 4 ünün de kararsızım cevabı vermesi dikkat çekmiştir. Ailelerin %57. 4 ü 3. soruya kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. % 31.5'i de katılıyorum cevabı vermiştir.

Ailelerin yarısından fazlası çocuklarının öğretmenlerinin kesinlikle üniversite mezunu olmasını istemektedir. Katılıyorum cevabı ile kesinlikle katılıyorum cevabı verenler toplamda %88. 9 oranındadır. 20 sorunun içerisinde en çok önem verilen sorunun 3. Soru olduğunu söyleyebiliriz. 4. soruya ise ailelerin %54.9 kesinlikle katılıyorum, %31.5'i de katılıyorum cevabı vermiştir. Bu sonuç ailelerin okulöncesinde yardımcı öğretmen beklentilerinin de yüksek olduğunu göstermektedir.

Aileler 5.soruya %44.1 kesinlikle katılıyorum, %34 katılıyorum cevabı vermiştir. Bu sonuç ailelerin öğretmenin eğitim seviyesinden sonra dış görünüşüne de önem verdiğini göstermektedir. 6. soruya ailelerin %54.7 si katılıyorum cevabı verirken ikinci yüksek oran olan % 32.3 oranında aile kararsızım cevabını vermişlerdir. Ailelerin büyük bir kısmının çocuklarının günlük hayatta karşılaştığı sorunları çözme becerisinin okulöncesi kurumunda kazandırılması beklentileri olduğunu görüyoruz. İstedğim zaman çocuğumu sınıfta izleyebilmeliyim seçeneğine ailelerin %40.6'sı kesinlikle katılıyorum cevabı verirken, %31.8 ise katılıyorum cevabını vermiştir. Bu sonuca göre ailelerin büyük bir kısmının çocuklarını istedikleri zaman sınıfta izleyebilme beklentileri olduğuna ulaşılmaktadır. 8. soruya %47.5 kesinlikle katılıyorum, %37.5 katılıyorum cevabı veren ailelerin çocuklarının gelişimleriyle ilgili her dönem bilgi almak beklentilerinin yüksek olduğuna ulaşılmaktadır.

Okul içerisinde sağlık personeli olmalıdır seçeneğine %45.6 kesinlikle katılıyorum, %38.7 katılıyorum cevabı verilmiştir, bu sonuca göre ailelerin okulöncesi kurumlarda sağlık personeli olması beklentilerinin yüksek olduğunu söyleyebiliriz. Aileler 10. Soruya %37.2 oranında katılıyorum, %28.3 oranında

kesinlikle katılıyorum cevabı vermişlerdir. Bu sonuca göre ailelerin çoğu çocuklarının iyi bakım gördüklerinden emin olurlarsa kurumun yeterli olduğunu düşünmektedirler. Çocuğumun sınıf arkadaşlarının ailelerini tanımalıyım seçeneğine %45.3 katılıyorum, %29.1 kesinlikle katılıyorum cevabı verilmiştir. Bu sonuç ailelerin çocuklarının sınıf arkadaşlarının ailelerini tanımak yönündeki beklentilerinin yüksek olduğunu göstermektedir. 12. Soruya ailelerin %38.2 si katılıyorum, % 33 ü ise kesinlikle katılıyorum cevabı vermişlerdir. Bu sonuca göre ailelerin %71.2 si okulun düzenli olarak aileler arası sosyal aktivite düzenlemesini beklemektedirler. 13. soruya ailelerin %26.4 ü katılıyorum cevabı verirken, %23.4 ise kesinlikle katılmıyorum cevabı vermiştir. Bu sonuca göre bazı aileler çocuklarına sayı sayma, renkleri tanıma vb. becerilerin kazandırılmasını arzularken, bazı ailelerde çocuklarına arkadaşlık kurma, işbirliği vb. becerilerin kazandırılmasını beklemektedirler. 14. soruya aileler %37.9 oranında katılıyorum, %35.5 oranında kesinlikle katılıyorum cevapları vermişlerdir. Bu sonuç ailelerin büyük kısmının öğretmenlerin her dönem çocuklarının gelişimleriyle ilgili olarak rapor verilmesi beklentilerinin olduğunu göstermektedir.

Çocuğumun sınıfında onunla aynı yaşta olan çocuklar olmalıdır seçeneğine ailelerin %42.6'sı kesinlikle katılıyorum, % 38.7'si katılıyorum cevabı vermişlerdir. Bu sonuca göre ailelerin büyük bir çoğunluğunun beklentisi çocuklarının sınıf arkadaşlarının çocukları ile aynı yaşta olmaları yönündedir. Sınıf ilköğretim binasından farklı, ayrı olmalıdır seçeneğine %42.1 oranında kesinlikle katılıyorum, %38.7 oranında katılıyorum cevabı verilmiştir. Bu sonuç ise ailelerin büyük bir kısmının okulöncesi eğitimin ilköğretim binasından ayrı olmasını beklediğini göstermektedir.

Okul, her iki ebeveynin de eğitime katılımını teşvik etmelidir seçeneğine aileler %42.1 oranında kesinlikle katılıyorum, %41.1 oranında katılıyorum cevabı vermişlerdir. Bu sonuç ailelerin bu konudaki beklentilerinin yüksek olduğunu göstermektedir. 18. soruya ailelerin %41.9 oranında katılıyorum, % 40.1 oranında kesinlikle katılıyorum cevabı vermiş olmaları ise ailelerin büyük bir kısmının her gün çocuğunun yapmış olduğu etkinlikler hakkında bilgilendirilme beklentilerinin olduğunu göstermektedir. Çocuğumun öğretmeni bana okulöncesi eğitim hakkında güncel yazılar göndermelidir seçeneğine %43.3 oranında kesinlikle katılıyorum,

%35.7 oranında katılıyorum cevabı verilmiştir. Bu sonuç ailelerin bu yöndeki beklentilerinin de yüksek olduğunu göstermektedir. 20. soruya ailelerin % 55.9'u kesinlikle katılıyorum, %26.8'i katılıyorum cevabı vermişlerdir. Bu sonuca göre ailelerin büyük bir kısmı çocuklarının farklı ailevi özelliklere sahip çocuklarla eğitim görmeleri yönündeki beklentileri de oldukça fazladır.

Sorulara verilen cevapların geneline bakıldığında ailelerin beklentilerinin yüksek düzeyde olduğunu görmekteyiz, bu gösteriyor ki aileler okulöncesi eğitimi hakkında bilgi sahibidir ve çocuklarının eğitimi için en iyisini istemektedirler.

Toplamda verilen cevapların ortalamaları alındığında 4.14 sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre ailelerin beklentilerinin yüksek düzeyde olduğunu söyleyebiliriz. Öğretmen boyutundaki sorulara verilen cevapların ortalamaları alındığında 4.31 ortalaması elde edilmiştir. Buna göre ailelerin öğretmen boyutundaki beklentilerinin çok yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Eğitim – aile boyutunda cevapların ortalamaları alındığında 3.76 ortalaması elde edilmiştir. Buna göre ailelerin eğitim – aile boyutundaki beklenti düzeylerinin yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Okul politikasındaki sorulara verilen cevapların ortalamaları alındığında 4.23 ortalaması elde edilmiştir. Buna göre ailelerin okul politikası boyutundaki beklenti düzeylerinin çok yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bilgilendirme boyutunda cevapların ortalamaları alındığında 4.20 ortalaması elde edilmiştir. Buna göre ailelerin bilgilendirme boyutundaki beklenti düzeylerinin çok yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

4.1. Çocukları Okulöncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden Ailelerin Okulöncesi Eğitim Kurumlarından Beklenti Düzeylerine İlişkin Bulgular ve Tartışma

Ailelerin sorulara verdiği cevapların ortalamaları alındığında, beklentilerinin yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Ailelerin yüksek beklenti içerisinde olmaları okulöncesi dönemin önemini, okulöncesi eğitim kurumlarının çocuklarının gelişimlerine sağlayacakları katkıları bildiklerinin bir göstergesi olarak yorumlanabilir.

4.2. Çocukları Okulöncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden Ailelerin Öğretmen Boyutuna Göre Beklenti Düzeylerine İlişkin Bulgular ve Tartışma

Ailelerin öğretmen boyutundaki sorulara verdikleri cevapların ortalamalarına göre ailelerin bu boyuttaki beklentileri çok yüksek düzeydedir. Bu sonuca göre aileler okulöncesinde öğretmenin önemini, çocuklarına kazandıracakları olumlu davranışların ve gerekli bilgilerin bilincinde olduklarını söyleyebiliriz.

4.3. Çocukları Okulöncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden Ailelerin Eğitim – Aile Boyutuna Göre Beklenti Düzeylerine İlişkin Bulgular ve Tartışma

Ailelerin eğitim – aile boyutundaki sorulara verdikleri cevapların ortalamalarına göre ailelerin bu boyuttaki beklentilerinin yüksek düzeyde olduğunu söyleyebiliriz. Bu sonuca göre ailelerin okul – aile iletişimine önem verdiğine, diğer aileleri tanımak istediğine, okulda düzenlenecek aileler arası sosyal aktivitelere katılmak istediğine ulaşabiliriz.

4.4. Çocukları Okulöncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden Ailelerin Okul Politikası Boyutuna Göre Beklenti Düzeylerine İlişkin Bulgular ve Tartışma

Ailelerin okul politikası boyutundaki sorulara verdikleri cevapların ortalamalarına göre ailelerin bu boyuttaki beklentilerinin çok yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre ailelerin okul politikası boyutunda okulda sağlık personeli olması, binanın ilköğretimden ayrı olması, çocuğunun sınıfında aynı yaştan çocukların olması ve her iki ebeveyninde eğitime teşvik edilmesi konusunda çok yüksek beklentileri vardır.

4.5. Çocukları Okulöncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden Ailelerin Bilgilendirme Boyutuna Göre Beklenti Düzeylerine İlişkin Bulgular ve Tartışma

Ailelerin bilgilendirme boyutundaki sorulara verdikleri cevapların ortalamalarına göre ailelerin bu boyuttaki beklentilerinin çok yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre aileler çocuklarının okulda yaptıkları etkinlikler hakkında her gün bilgi alma, çocukların gelişimleriyle ilgili bilgi alma ve okulöncesi eğitim hakkında bilgi alma beklentilerinin çok yüksek düzeyde olduğunu görüyoruz.

4.6. Çocukları Okulöncesi Kurumlara Devam Eden Ailelerin Yaşlarına Göre Beklentilerine İlişkin Bulgular ve Tartışma

Çocukları okulöncesi kurumlara devam eden ailelerin beklentilerinin yaşlarına bağlı olarak farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için ANOVA testi uygulanmıştır. Test sonucunda 4 faktörde de gruplar arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır. Bu sonuca göre ailelerin beklentilerinin yaşlara göre farklılık göstermediğini söyleyebiliriz. Daha genç yaş grubunda olan ailelerin, daha olgun yaş grubunda olan ailelerin beklentileri ile aynı düzeyde olması genç ailelerin okulöncesi eğitim hakkında bilgi sahibi olduklarına ve çocukları için kaliteli okulöncesi eğitim beklentileri olduğu sonuçlarına ulaşılabiliriz.

Yeşilyurt (2011)'un yaptığı çalışmada da ailelerin yaşlarının okulöncesi kurumlardan beklentilerine etkisi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

4.7. Çocukları Okulöncesi Kurumlara Devam Eden Ailelerin Eğitim Durumlarına Göre Beklentilerine İlişkin Bulgular ve Tartışma

Çocukları okulöncesi kurumlara devam eden ailelerin beklentilerinin eğitim durumlarına bağlı olarak farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için ANOVA testi uygulanmıştır. Test sonucunda 1. Faktörde anlamlı fark olmadığı, 2. , 3. ve 4. faktörlerde anlamlı fark olduğu saptanmıştır. Farkların hangi gruplar arasında

olduğunu saptamak için LSD testi uygulanmıştır. LSD test sonuçlarına göre; 2. faktörde 1. ile 3. gruplar arasında anlamlı fark vardır ve fark 1. grup lehinedir. Eğitim aile boyutunda 1. ve 3. grup arasında 1. grubun beklentilerinin daha fazla olduğu belirlenmiştir. 2. Faktörde 2. ile 3. gruplar arasında da anlamlı fark vardır. Fark 2. grup lehinedir. Eğitim aile boyutunda 2. grubun beklentilerinin daha fazla olduğu belirlenmiştir. 3. faktörde 3. ile 1. gruplar arasında ve 3. ile 2. gruplar arasında anlamlı fark vardır. Her ikisinde de fark 3. grup lehinedir. Okul politikası boyutunda 3. grubun beklentilerinin daha fazla olduğu saptanmıştır. 4. faktörde 3. ile 1. gruplar arasında ve 3. ile 2. gruplar arasında anlamlı fark vardır. Bilgilendirme boyutunda 3. grubun beklentilerinin daha fazla olduğu saptanmıştır. Toplamda ise anlamlı fark olmadığı saptanmıştır.

Bu sonuçlara göre ailelerin eğitim seviyeleri ne olursa olsun çocukları için en iyi hizmet, bakım ve eğitimi belemektedirler diyebiliriz. Teknoloji ile sosyalleşen ve kendilerini geliştiren ailelerin okulöncesi eğitim hakkında bilgi sahibi olduklarını ve beklentilerinin buna göre şekillendiğini söyleyebiliriz.

Ailelerin eğitim durumu göz önüne alındığında toplamda anlamlı bir farklılık olmaması ailelerin eğitim durumunun beklentilerini etkilemediği sonucuna ulaşılmaktadır. Bu sonuç Sevinç'in (2006) yaptığı çalışma ile benzerlik göstermektedir. Sevinç (2006) yaptığı çalışmada annelerin eğitim seviyeleri okulöncesinden beklentilerini etkilememekteydi. Yeşilyurt'un (2011) yaptığı çalışmada ailelerin öğrenim durumlarının beklentilerini etkilemediği sonucuna ulaşmıştır ve Avcu (2016) yaptığı çalışmada da annelerin eğitim seviyelerinin beklentilerini etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır.

4.8. Çocukları Okulöncesi Kurumlara Devam Eden Ailelerin Cinsiyetlerine Göre Beklentilerine İlişkin Bulgular ve Tartışma

Çocukları okulöncesi kurumlara devam eden ailelerin beklentilerinin cinsiyet durumlarına bağlı olarak farklılık gösterip göstermediğini saptamak için T testi uygulanmıştır. T testi sonuçlarına göre; 1. , 3. ve 4. faktörlerde anlamlı farka rastlanmadı. 2. faktörde ise anlamlı farka rastlanmıştır. Fark 2. grup (erkekler)

lehinedir. Bu sonuca göre eğitim aile boyutunda erkek katılımcıların beklentilerinin kadın katılımcılara göre daha fazla olduğu belirlenmiştir. Toplamda ise anlamlı fark çıkmamıştır.

Ailelerin cinsiyet durumlarının toplamında anlamlı bir farklılık olmaması, ailelerin cinsiyet durumlarının ailelerin beklentilerini etkilemediği göstermektedir, incelenen araştırmalar da Yeşilyurt (2011) yaptığı çalışmada ailelerin cinsiyet durumlarının, ailelerin beklentilerine etki etmediği sonucuna ulaşırken, Yaman (2016) yaptığı çalışma da anne – babaların beklentileri arasında farklar olduğuna rastlanmıştır bu da yaşanan bölgeye göre farklı sonuçlar çıkabileceğini göstermektedir. Türk toplumlarında genelde erkek çalışıp evin ihtiyaçlarını karşılayan kadın ise evi ve çocuklarıyla ilgilenen rol dedir. Bu geleneğin devam ettiği aile yapılarında kadınların erkeklere göre daha çok beklentisi olabilmektedir. Bu aile yapısından farklı ailelerde ise hem anne hem baba çalışır, görevleri eşit şekilde üstlenen kadın ve erkek çocukları içinde aynı beklentiler içinde olabilmektedirler. Çalışmalar da elde edilen farklı sonuçlar bu şekilde yorumlanabilir.

4.9. Çocukları Okulöncesi Kurumlara Devam Eden Ailelerin Çalışma Durumlarına Göre Beklentilerine İlişkin Bulgular ve Tartışma

Çocukları okulöncesi kurumlarına devam eden ailelerin beklentilerinin çalışma durumlarına bağlı olarak farklılık gösterip göstermediğini saptamak için t-testi uygulanmıştır. T testi sonuçlarına göre; 1. faktöre anlamlı fark bulunmamıştır. 2. , 3. ve 4. Faktörlerde ise anlamlı farka rastlanmıştır. 2. faktörde 1.grup ile 3. grup arasında anlamlı farka rastlanmıştır. Fark 1. grup (sadece baba) lehinedir. 3. faktörde 3. grup ile 1. grup arasında anlamlı farka rastlanmıştır. Fark 3. grup (anne – baba) lehinedir. 4 faktörde 3. ile 1. grup arasında anlamlı farka rastlanmıştır. Fark 3. grup (anne- baba) lehinedir.

Sadece babanın çalıştığı ailelerde de hem baba hem de annenin çalıştığı ailelerde de beklentiler benzer düzeydedir. Çalışmayan annelerin de çalışan anneler gibi çocuklarının iyi bir okulöncesi eğitim almaları yönünde beklentileri olduğunu söyleyebiliriz.

Ailelerin çalışma durumları incelendiğinde toplamda anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Bu sonuç ile ailelerin çalışma durumlarının beklentileri üzerinde farklılıklar göstermediği söylenebilir. Göğebakan'ın (2011) yaptığı çalışmada da işleyen annelerde işlemeyen annelerinde okulöncesine yönelik beklentileri benzer düzeydeydi.

4.10. Çocukları Okulöncesi Kurumlara Devam Eden Ailelerin Sahip Oldukları Çocuk Sayısına Göre Beklentilerine İlişkin Bulgular ve Tartışma

Çocukları okulöncesi kurumlarına devam eden ailelerin beklentilerinin sahip oldukları çocuk sayısına bağlı olarak farklılık gösterip göstermediğini saptamak için t-testi uygulanmıştır. T testi sonuçlarına göre; 1. , 2. ve 4. faktörlerde anlamlı farka rastlanmamıştır. 3. Faktörde ise anlamlı farka rastlanmıştır. Toplamda da anlamlı farka rastlanmıştır ve fark 1. Grup (1 çocuk) lehinedir. Bu sonuçlara göre 4 boyutta da bir çocuk sahibi ailelerin iki ve üstü çocuk sahibi ailelere göre beklentilerinin daha fazla olduğunu söyleyebiliriz.

Bu sonuçları yorumladığımızda bir çocuğa sahip ailelerin çocuklarına daha çok yöneldiklerine, ilgilerini bölmek zorunda oldukları başka çocukları olmaması nedeniyle okulöncesi eğitim kurumlarından beklentilerinin iki ve üstü çocuk sahibi ailelere göre daha fazla olduğunu söyleyebilir.

Ailelerin sahip oldukları çocuk sayılarına göre toplam da anlamlı fark olması ve bu farkın bir çocuk lehine olması bir çocuk sahibi ailelerin iki ve üstü çocuk sahibi ailelere göre beklentilerinin daha fazla olduğunu göstermektedir. Avcu (2016) yaptığı çalışmada da benzer bir sonuca ulaşmıştır. Çekirdek aile yapısına ve tek çocuğa sahip annelerin diğer annelere göre beklentilerinin daha çok olduğuna ulaşılmıştır.

4.11. Çocukları Okulöncesi Kurumlara Devam Eden Ailelerin Okul Türlerine Göre Beklentilerine İlişkin Bulgular ve Tartışma

Çocukları okulöncesi kurumlarına devam eden ailelerin beklentilerinin okul türüne göre farklılık gösterip göstermediğini saptamak için t- testi uygulanmıştır. T testi sonuçlarına göre; 1. ve 3. faktörlerde anlamlı farka rastlanmamıştır. 2. ve 4. faktörde anlamlı farka bulunmuştur. 2. Faktörde fark 2. Grup (devlet okulu) lehinedir. Bu sonuca göre; eğitim aile boyutunda çocuklarını devlet okuluna veren ailelerin beklentileri çocuklarını özel okullara veren ailelerin beklentilerinden daha yüksektir. 4. faktördeki fark 1. grup (özel okul) lehinedir. Bu sonuca göre bilgilendirme boyutunda çocuklarını özel okula veren ailelerin beklentileri çocukları devlet okuluna veren ailelerden daha fazla olduğunu söylenebilir.

Ailelerin çocuklarını gönderdikleri okul türleri, incelendiğinde toplamda anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Çocuklarını özel okula ve devlet okuluna veren ailelerin beklentileri benzerlikler göstermektedir. İki okul türünde benzer beklentiler olmasını devlet okulların eğitim, bakım ve hizmet düzeylerinin özel okullarla benzer düzeyde olduğu yönünde yorumlayabiliriz.

BÖLÜM V

SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma sonunda ulaşılan sonuçlar ve sonuçlara bağlı olarak öneriler belirtilecektir.

5.1. Sonuçlar

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde çocukları okulöncesi kurumlarına devam eden ailelerin beklenti düzeylerinin toplamına baktığımızda çıkan sonuç ailelerin beklentilerinin yüksek düzeyde olduğunu göstermektedir. Elde edilen verilere göre ailelerin; öğretmen, okul politikası ve bilgilendirme boyutların da beklenti düzeylerinin çok yüksek, eğitim – aile boyutundaki beklentilerinin de yüksek düzeyde olduğunu sonucuna ulaşılmıştır. Diğer taraftan ailenin eğitim durumu, cinsiyet, çalışma durumu ve öğrencinin devam ettiği okul türü değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık yoktur. Buna rağmen çocuk sayısı değişkenine göre tek çocuk lehine anlamlı bir fark çıkmıştır.

Ailelerin yaşlarına göre beklenti düzeyleri incelendiğinde, ailelerin beklentilerinin yaşlara göre farklılık göstermediğini söyleyebiliriz. Ailelerin eğitim durumuna göre beklenti düzeyleri incelendiğinde, araştırmanın öğretmen boyutunda anlamlı bir farka rastlanmazken, eğitim – aile, okul politikası ve bilgilendirme boyutlarında anlamlı farka rastlanmıştır. Eğitim – aile boyutun da ilkokul – ortaokul mezunu ile üniversite ve üzeri mezunu gruplar arasındaki fark ilkokul-ortaokul mezunu ailelerin lehine bulunmuştur. Bu sonuca göre ilkokul-ortaokul mezunu ailelerin eğitim – aile boyutundaki beklenti düzeyleri üniversite ve üzeri okul mezunu ailelerin beklenti düzeylerinden daha fazla olduğunu söylenebilir. Eğitim – aile boyutundaki bir diğer fark ise lise mezunu ile üniversite ve üzeri mezunu gruplar arasındadır ve fark 2. grup lehinedir. Bu sonuca göre lise mezunu ailelerin eğitim aile boyutundaki beklenti düzeylerinin üniversite ve üzeri mezunu ailelerin beklenti düzeylerinden daha fazla olduğu söylenebilir. Okul politikası boyutunda ise üniversite ve üzeri ile ilkokul-ortaokul ve üniversite ve üzeri ile lise mezunu gruplar arasında anlamlı farka rastlanmıştır her ikisinde de fark üniversite ve üzeri lehine olmuştur. Okul politikası boyutunda üniversite ve üzeri mezun ailelerin beklenti

düzeyleri ilkokul – ortaokul ve lise mezunu ailelerin beklenti düzeylerine göre daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bilgilendirme boyutunda üniversite ve üzeri ile ilkokul - ortaokul ve üniversite ve üzeri ile lise mezunu gruplar arasında anlamlı farka rastlanmıştır her ikisinde de fark üniversite ve üzeri grup lehine olmuştur. Bu sonuca göre üniversite ve üzeri eğitim durumuna sahip ailelerin bilgilendirme boyutundaki beklenti düzeylerinin ilkokul – ortaokul ve lise mezunu ailelerin beklenti düzeylerinden daha fazla olduğu sonucuna ulaşabiliriz. Toplamda ise anlamlı bir farka ulaşılmamıştır. Bu nedenle ailelerin beklenti düzeylerinin eğitim durumlarına bağlı olarak farklılık göstermediğini söyleyebiliriz. Ailelerin cinsiyet durumlarına göre beklenti düzeyleri incelendiğinde, öğretmen, okul politikası ve bilgilendirme boyutlarında anlamlı bir farka rastlanmamıştır. Eğitim – aile boyutunda ise anlamlı bir farka rastlanmıştır ve bu farkın erkekler lehine olduğu saptanmıştır. Bu sonuca göre eğitim – aile boyutunda erkeklerin beklenti düzeylerinin kadınların beklenti düzeylerinden daha fazla olduğunu söyleyebiliriz. Toplamda ise anlamlı bir farka ulaşılmamıştır. Bu sonuç ile ailelerin beklenti düzeylerinin cinsiyet durumlarına bağlı olarak farklılık göstermediğini söyleyebiliriz. Ailelerin çalışma durumlarına göre beklenti düzeyleri incelendiğinde, öğretmen boyutunda anlamlı bir farka rastlanmamıştır. Eğitim – aile, okul politikası ve bilgilendirme boyutlarında anlamlı farka rastlanmıştır. Eğitim – aile boyutunda sadece babanın çalıştığı ve hem anne hem babanın çalıştığı gruplar arasında anlamlı farka rastlanmış, fark sadece babanın çalıştığı grup lehine çıkmıştır. Bu sonuca göre sadece babanın çalıştığı ailelerin eğitim – aile boyutundaki beklenti düzeylerinin hem anne hem babanın çalıştığı ailelerin beklenti düzeylerine göre daha fazla olduğunu söyleyebiliriz. Okul politikası boyutunda anne – babanın çalıştığı grup ve sadece babanın çalıştığı grup arasında anlamlı farka rastlanmıştır, fark anne – babanın çalıştığı grup lehine olmuştur. Bu sonuca göre okul politikası boyutunda hem anne hem de babanın çalıştığı ailelerin beklenti düzeylerinin sadece babanın çalıştığı ailelerin beklenti düzeylerine göre daha fazla olduğunu söyleyebiliriz. Bilgilendirme boyutunda ise anne – babanın çalıştığı grup ile sadece babanın çalıştığı grup arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ve bu fark anne – babanın çalıştığı grup lehinedir. Bu sonuca göre bilgilendirme boyutunda hem anne hem de babanın çalıştığı ailelerin beklenti düzeylerinin sadece babanın çalıştığı ailelerin beklenti düzeylerine göre daha fazla olduğuna ulaşabiliriz. Toplamda ise anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Bu sonuç

ile ailelerin beklenti düzeylerinin çalışma durumlarına göre farklılık göstermediğini söyleyebiliriz. Ailelerin sahip oldukları çocuk sayısına göre beklenti düzeyleri incelendiğinde; okul politikası boyutunda anlamlı farka rastlanmazken, öğretmen, eğitim – aile ve bilgilendirme boyutunda anlamlı farka rastlanmıştır. Öğretmen ve eğitim – aile boyutundaki fark 2 ve üstü çocuk lehinedir. Bu sonuca göre 2 çocuk ve üstüne sahip ailelerin bu boyutlardaki beklenti düzeylerinin 1 çocuk sahibi ailelerin beklenti düzeylerine göre daha fazla olduğunu söyleyebiliriz. Bilgilendirme boyutunda ise fark 1 çocuk lehine olmuştur. Bu sonuca göre 1 çocuk sahibi ailelerin bilgilendirme boyutundaki beklenti düzeylerinin 2 ve üstünde çocuk sahibi olan ailelerin beklenti düzeylerinden daha fazla olduğunu söyleyebiliriz. Toplamda anlamlı bir fark olması ve bu farkın 1 çocuk lehine olması 1 çocuk sahibi ailelerin beklenti düzeylerinin genelde 2 çocuk ve üstünde çocuk sahibi ailelerin beklenti düzeylerinden daha fazla olduğunu göstermektedir. Toplamda anlamlı bir fark olması ailelerin beklenti düzeylerinin sahip oldukları çocuk sayısına göre farklılıklar gösterdiği sonucunu vermektedir. Ailelerin çocuklarını gönderdikleri okul türüne göre beklenti düzeyleri incelendiğinde; öğretmen ve okul politikası boyutlarında anlamlı bir farka rastlanmamıştır. Eğitim – aile ve bilgilendirme boyutlarında anlamlı farka rastlanmıştır. Eğitim – aile boyutunda fark devlet okulu lehinedir, bu sonuca göre çocuklarını devlet okuluna gönderen ailelerin eğitim – aile boyutundaki beklenti düzeylerinin çocuklarını özel okula gönderen ailelerden daha fazla olduğunu söyleyebiliriz. Bilgilendirme boyutunda ise fark özel okul lehinedir, bu sonuca göre çocuklarını özel okula veren ailelerin bilgilendirme boyutundaki beklenti düzeylerinin çocuğunu devlet okuluna veren ailelerin beklenti düzeylerinden daha fazla olduğunu söyleyebiliriz. Toplamda anlamlı bir farka ulaşılmamıştır. Bu sonuç ile ailelerin beklenti düzeylerinin çocuklarını gönderdikleri okul türüne göre farklılık göstermediğini söyleyebiliriz.

Özetle ailelerin beklenti düzeylerinin yüksek olduğunu diğer taraftan ailelerin kişisel özelliklerinin okulöncesi kurumlardan beklenti düzeylerine etki edebileceği tespit edilmiştir.

5.2. Öneriler

Bu bölümde araştırma sonuçları ele alınarak geliştirilen önerilere ve ilerdeki çalışmalara yönelik önerilere yer verilmiştir.

5.2.1. Araştırma Sonuçları Doğrultusunda Geliştirilen Öneriler

Aileler okulöncesi eğitim kurumlardan yüksek düzeyde beklenti içerisinde olduklarından okulöncesi kurumların eğitim, bakım ve hizmet yönünden kendilerini daha da geliştirmeli ve ailelerin beklentilerine cevap vermelidirler.

Ailelerin öğretmen boyutundaki beklentileri çok yüksek düzeyde olduğu için öğretmenlerin aile beklentilerini belirleyip bu beklentilere göre bir yol izlemeleri gerekmektedir.

Ailelerin eğitim – aile boyutundaki beklentileri yüksek düzeyde olduğu için okulların okul aile iletişimine ve ailelerin bir biriyle sosyalleşmesine önem vermesi gerekmektedir.

Ailelerin okul politikası ve bilgilendirme boyutlarındaki beklentileri de çok yüksek düzeyde dedir. Bu nedenle okullar aileleri bilgilendirme konusunda ve uyguladıkları politikalar konusunda aile beklentilerini karşılamaya yönelik bir yol izlemelidirler.

Özellikle tek çocuk sahibi ailelerin beklentilerinin yüksek oluşu okul yönetimi tarafından doğal olarak karşılanmalıdır.

Erkek katılımcıların eğitim – aile boyutunda ki beklenti düzeylerinin kadın velilere göre yüksek olması nedeniyle okul yönetiminin erkek velileri okul – aile iş birliğine daha çok katmanın yollarını bulmaları önerilir.

Çocuklarını özel okula veren ailelerin bilgilendirme boyutundaki beklenti düzeyleri çocuğunu devlet okuluna veren ailelere göre daha yüksek olduğu için, özel okulların aileleri bilgilendirme konusuna biraz daha fazla önem vermeleri önerilir.

Ailelerinde beklentileri doğrultusunda okul ile devamlı işbirliği içerisinde olmaları, okulun programlarını, etkinliklerini yakından takip etmeleri önerilir.

5.2.2. İlerideki Çalışmalara Yönelik Öneriler

1. Bu çalışma nicel araştırma yöntemi ile yapılmıştır. Benzer bir çalışma nitel veya nicel-nitel (karma) araştırma yöntemleriyle de çalışılabilir.
2. Bu araştırma çocukları okulöncesine devam eden ailelere uygulanmıştır. Benzer bir çalışma ilk ve ortaöğretime çocukları devam eden ailelere de uygulanabilir.
3. Bu çalışma sadece Kuzey Kıbrıs Güzelyurt' ta bulunan okulöncesi kurumlarında çalışılmıştır. Benzer bir çalışmanın Kuzey Kıbrıs'ta başka bir şehirde uygulanabilir ve şehirlerarası farklar saptanabilir.

KAYNAKÇA

- Akkaya, M. ve Argon, T.(2008). Ebeveynlerin okulöncesi eğitime ve okulöncesi eğitim kurumlarına yönelik görüşleri, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, (16), 413 – 430.
- Aksoy, B. A. (2015). *Aile eğitimi ve katılımı*. Ankara: Hedef Yayıncılık, 46.
- Arnas, Aktaç, Y. (2002). Velilerin okulöncesi eğitime ve okulöncesi eğitim kurumlarına yönelik tutumları. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (10), 24-36.
- Arnas, Aktaç, Y. (2011). *Aile eğitimi ve okulöncesinde aile katılımı*. Adana: Vize Yayıncılık, 61.
- Avcu, A.U. (2016). Annelerin beş yaş çocuklarının gelişimine ilişkin okulöncesi eğitimden beklentilerinin incelenmesi. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 5 , 23 -32.
- Balat, U.G. (2015). *Okulöncesi eğitime giriş*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık, 137.
- Başal, A. (2005). *Okulöncesi eğitimin ilke ve yöntemleri*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları, 11-12, 21.
- Cömert, D. ve Erdem, E. (2016). *Erken çocukluk döneminde aile eğitimi*. Ankara: Eğiten Kitap Yayıncılık, 5.
- Çağdaş, A., Seçer, Z. (2011). *Anne baba eğitimi*. Ankara: Eğiten Kitap Yayıncılık, 50-51.
- Çelik, N. ve Daşcan, Ö. (?). *Son değişikliklerle okulöncesi eğitim programı ve öğretmen kılavuzu*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Demir, İ. ve Yavuzer, H. (2016). *Yeni Kuşak Anne Babalar ve Çocukları*. İstanbul: Remzi Kitabevi. 107.
- Demiriz, S., Karadağ, A. ve Ulutaş, İ.(2011). *Okulöncesi eğitim kurumlarında eğitim ortamı ve donanım*. Ankara: Anı Yayıncılık, 3,11-12, 111-112.
- Dockett, S. and Perry, B. (2001). Starting school: Effective transitions. *Early Childhood Research & Practice*, 3(2),n2.
- Ekiz, D. (2007). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. İstanbul: Lisans Yayıncılık, 49.
- Ercan, R. A. (2000). *Eğitimde biz ve çocuklarımız*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 54-55.
- Göğebakan, Ş. (2011). *Çocuğunu okulöncesi eğitim kurumuna gönderen (6 yaş) annelerin okulöncesi eğitime ilişkin görüşlerinin bazı demografik özelliklere göre incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi, Malatya.

- Gürkan, T. (?). 36 – 72 aylık çocuklar için okulöncesi eğitim programı. Ankara: Eğiten Kitap.
- Kandır, A., Özbey, S. ve İnal, G. (2010). *Okulöncesi eğitimde program (1) Kuramsal temeller*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları, 7, 24.
- KKTC DPÖ İstatistik ve Araştırma Dairesi. (2016). *Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti istatistik yılı 2013*. Lefkoşa: KKTC Devlet Basımevi
- Koç, G. (1996). *Anne babaların okulöncesi eğitim kurumu seçimini etkileyen faktörler* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Oktay, A. (2002). *Yaşamın sihirli yılları*. İstanbul: Epsilon Yayıncılık, 175, 287.
- Oktay, A. ve Unutkan, P.Ö. (2005). *Okulöncesi eğitimde güncel konular*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları, 11.
- Özyürek, A. ve Şahin, T. F. (2010). *Anne baba eğitimi ve okulöncesinde aile katılımı*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları, 48.
- Pianta, R. C. and Kraft, Sayre, M. (1999). Parent's observations about their children's transtionsto kindergarten. *National Association for The Education of Young Children*, 54 (3), 47-52.
- Sevin, M. (2006). Okulöncesi eğitimi alan çocukların annelerinin okuldan beklentileri. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13, 218-225.
- Seyfullahoğulları, A. (2012). Ailelerin anaokullarından beklentileri üzerine bir araştırma, *Marmara Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (2).
- Tanrıöğen, A. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Tulan, A. (2005). *Ebeveynlerin okulöncesi eğitimden beklentilerinin gerçekleşme düzeyinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Ulutaş, A. (2012). Okulöncesi eğitim ortamlarının fiziksel özellikleri. N. Avcı, ve M. Toran (Ed.). *Okulöncesi Eğitime Giriş* (s.184,193). Ankara: Eğiten Kitap
- Vural, B. (2004). *Nitelikli sınıf ve stressiz eğitim ortamı*. İstanbul: Hayat Yayıncılık.
- Vural, B. (2004). *Öğrencinin başarısı için aile – okul birlikteliği*. İstanbul: Hayat Yayıncılık.
- Yanıklar, C., Altınkaynak, Özen, Ş. (2014). Anne ve babaların okulöncesi eğitime devam eden çocuklarının gelişimine yönelik beklentileri. *Mehmet Akif Ersoy üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30.
- Yaman, P. R. (2016). *Çocuğu okulöncesi eğitim hizmeti alan anne – babaların okul yönetiminden beklentileri ve yöneticilerin anne – baba beklentilerine yönelik algılarının belirlenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Okan Üniversitesi, İstanbul.
- Yavuzer, H. (2015). *Çocuk eğitimi el kitabı*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Yavuzer, H. (2005). *Çocuk psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Yeşilyurt, C. Z. (2011). *Çocukları anaokuluna devam eden ebeveynlerin okulöncesi eğitim kurumlarından beklentileri ve kurumların bu beklentileri karşılama düzeyleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi, Denizli.

EKLER

Ek A. Yaş değişkeninin istatistik hesap sonuçları.

ANOVA

		Sum of Squares	df	MeanSquare	F	Sig.
factor1	BetweenGroups	18.767	3	6.256	.382	.766
	WithinGroups	6589.314	402	16.391		
	Total	6608.081	405			
factor2	BetweenGroups	34.147	3	11.382	1.043	.373
	WithinGroups	4388.090	402	10.916		
	Total	4422.236	405			
factor3	BetweenGroups	1.891	3	.630	.124	.946
	WithinGroups	2043.262	402	5.083		
	Total	2045.153	405			
factor4	BetweenGroups	20.436	3	6.812	1.246	.293
	WithinGroups	2197.124	402	5.465		
	Total	2217.559	405			
total	BetweenGroups	35.373	3	11.791	.229	.876
	WithinGroups	20724.971	402	51.555		
	Total	20760.345	405			

Ek B. Eğitim durumu değişkeninin istatistik hesap sonuçları

ANOVA

		Sum of Squares	df	MeanSquare	F	Sig.
factor1	BetweenGroups	79.758	2	39.879	2.462	.087
	WithinGroups	6528.324	403	16.199		
	Total	6608.081	405			
factor2	BetweenGroups	376.084	2	188.042	18.729	.000
	WithinGroups	4046.152	403	10.040		
	Total	4422.236	405			
factor3	BetweenGroups	74.538	2	37.269	7.622	.001
	WithinGroups	1970.614	403	4.890		
	Total	2045.153	405			
factor4	BetweenGroups	53.070	2	26.535	4.941	.008
	WithinGroups	2164.489	403	5.371		
	Total	2217.559	405			
total	BetweenGroups	28.674	2	14.337	.279	.757
	WithinGroups	20731.671	403	51.443		
	Total	20760.345	405			

(I) (J)		MeanDifference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% ConfidenceInterval	
DependentVariable	ogrencor ogrencor				LowerBound	UpperBound
factor1	1 2	-.31064	.65467	.635	-1.5976	.9764
	1 3	-.109654	.62860	.082	-.23323	.1392
	2 1	.31064	.65467	.635	-.9764	1.5976
	2 3	-.78590	.43412	.071	-1.6393	.0675
	3 1	1.09654	.62860	.082	-.1392	2.3323
	3 2	.78590	.43412	.071	-.0675	1.6393
factor2	1 2	.59240	.51539	.251	-.4208	1.6056
	1 3	2.33052*	.49488	.000	1.3577	3.3034
	2 1	-.59240	.51539	.251	-1.6056	.4208
	2 3	1.73812*	.34177	.000	1.0662	2.4100
	3 1	-2.33052*	.49488	.000	-3.3034	-1.3577
	3 2	-1.73812*	.34177	.000	-2.4100	-1.0662
factor3	1 2	-.14115	.35968	.695	-.8482	.5659
	1 3	-.95759*	.34536	.006	-1.6365	-.2787
	2 1	.14115	.35968	.695	-.5659	.8482
	2 3	-.81644*	.23851	.001	-1.2853	-.3476
	3 1	.95759*	.34536	.006	.2787	1.6365
	3 2	.81644*	.23851	.001	.3476	1.2853
factor4	1 2	-.44829	.37696	.235	-1.1894	.2928
	1 3	-1.00188*	.36195	.006	-1.7134	-.2903
	2 1	.44829	.37696	.235	-.2928	1.1894
	2 3	-.55358*	.24997	.027	-1.0450	-.0622
	3 1	1.00188*	.36195	.006	.2903	1.7134
	3 2	.55358*	.24997	.027	.0622	1.0450
total	1 2	-.30768	1.16664	.792	-2.6011	1.9858
	1 3	-.72549	1.12019	.518	-2.9276	1.4767
	2 1	.30768	1.16664	.792	-1.9858	2.6011
	2 3	-.41781	.77362	.589	-1.9386	1.1030
	3 1	.72549	1.12019	.518	-1.4767	2.9276
	3 2	.41781	.77362	.589	-1.1030	1.9386

Ek C. Cinsiyet değişkeninin istatistik hesap sonuçları

T-Test

GroupStatistics					
Gender		N	Mean	Std. Deviation	Std. ErrorMean
factor1	1	286	34.5350	4.01276	.23728
	2	120	34.2167	4.11021	.37521
factor2	1	286	18.5524	3.35120	.19816
	2	120	19.4000	3.12324	.28511
factor3	1	286	16.9126	2.29478	.13569
	2	120	16.9250	2.13873	.19524
factor4	1	286	12.5490	2.36258	.13970
	2	120	12.7167	2.29058	.20910
total	1	286	82.5490	7.26607	.42965
	2	120	83.2583	6.90329	.63018

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2)	Mean Difference	Std. Error Difference	95%	
									Lower	Upper
factor1	Equal variances assumed	1.154	.283	.724	404	.469	.31830	.43960	-.54588	1.18248
	Equal variances not assumed			.717	218.614	.474	.31830	.44394	-.55665	1.19325
factor2	Equal variances assumed	1.995	.159	-	404	.018	-.84755	.35737	-1.55009	-.14502
	Equal variances not assumed			-	238.500	.015	-.84755	.34721	-1.53155	-.16356
factor3	Equal variances assumed	2.222	.137	-.051	404	.960	-.01241	.24471	-.49349	.46866
	Equal variances not assumed			-.052	238.495	.958	-.01241	.23776	-.48079	.45597
factor4	Equal variances assumed	2.820	.094	-.659	404	.511	-.16772	.25468	-.66839	.33296
	Equal variances not assumed			-.667	229.827	.505	-.16772	.25148	-.66321	.32778
Total	Equal variances assumed	.089	.765	-.911	404	.363	-.70938	.77888	-2.24055	.82178
	Equal variances not assumed			-.930	234.214	.353	-.70938	.76271	-2.21203	.79327

Ek D. Çalışma durumu değişkeninin istatistik hesap sonuçları

Group Statistics

work	N	Mean	Std. Deviation	Std. ErrorMean
factor1 1	103	34.0194	3.96549	.39073
3	303	34.5842	4.06063	.23328
factor2 1	103	19.8155	3.31883	.32701
3	303	18.4587	3.23333	.18575
factor3 1	103	16.4369	2.14965	.21181
3	303	17.0792	2.25971	.12982
factor4 1	103	12.0291	2.76695	.27264
3	303	12.7921	2.14685	.12333
total 1	103	82.3010	7.97279	.78558
3	303	82.9142	6.86863	.39459

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	
factor1 Equal variances assumed	.108	.743	-1.227	404	.221	-.56474	.46043	-1.46988	.34040
Equal variances not assumed			-1.241	179.951	.216	-.56474	.45507	-1.46270	.33322
factor2 Equal variances assumed	.733	.392	3.654	404	.000	1.35679	.37127	.62692	2.08665
Equal variances not assumed			3.608	172.377	.000	1.35679	.37609	.61446	2.09912
factor3 Equal variances assumed	.960	.328	-2.523	404	.012	-.64231	.25463	-1.14287	-.14176
Equal variances not assumed			-2.586	184.242	.010	-.64231	.24843	-1.13244	-.15219
factor4 Equal variances assumed	3.861	.050	-2.884	404	.004	-.76295	.26451	-1.28294	-.24296
Equal variances not assumed			-2.550	145.954	.012	-.76295	.29923	-1.35435	-.17156
total Equal variances assumed	1.625	.203	-.751	404	.453	-.61322	.81705	-2.21942	.99297
Equal variances not assumed			-.698	156.595	.486	-.61322	.87911	-2.34967	1.12323

Ek E. Çocuk sayısı değişkeninin istatistik hesap sonuçları

Group Statistics					
	childcor	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
factor1	1	298	34.7383	3.99224	.23126
	2	108	33.6204	4.07343	.39197
factor2	1	298	18.5839	3.26722	.18927
	2	108	19.4074	3.34618	.32199
factor3	1	298	17.0302	2.22075	.12864
	2	108	16.6019	2.29969	.22129
factor4	1	298	12.9161	2.11050	.12226
	2	108	11.7222	2.70283	.26008
total	1	298	83.2685	6.72463	.38955
	2	108	81.3519	8.11058	.78044

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
factor1	Equal variances assumed	.693	.406	2.480	404	.014	1.11788	.45083	.23162	2.00414
	Equal variances not assumed			2.456	186.328	.015	1.11788	.45511	.22006	2.01571
factor2	Equal variances assumed	1.439	.231	-2.230	404	.026	-.82351	.36933	-1.54957	-.09746
	Equal variances not assumed			-2.205	185.726	.029	-.82351	.37349	-1.56035	-.08668
factor3	Equal variances assumed	.352	.553	1.701	404	.090	.42835	.25181	-.06666	.92336
	Equal variances not assumed			1.673	183.975	.096	.42835	.25596	-.07665	.93335
factor4	Equal variances assumed	8.331	.004	4.657	404	.000	1.19389	.25635	.68994	1.69783
	Equal variances not assumed			4.154	156.756	.000	1.19389	.28738	.62624	1.76153
total	Equal variances assumed	5.772	.017	2.397	404	.017	1.91660	.79947	.34496	3.48825
	Equal variances not assumed			2.197	163.305	.029	1.91660	.87226	.19424	3.63896

Ek F. Okul Türü Değişkeninin İstatistik Hesap Sonuçları

Group Statistics				
school	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
factor1	1	215	34.7814	4.38600
	2	191	34.0576	3.58239
factor2	1	215	18.3814	3.24161
	2	191	19.2775	3.31844
factor3	1	215	17.1209	2.22649
	2	191	16.6859	2.25383
factor4	1	215	13.0884	2.07716
	2	191	12.0471	2.49692
total	1	215	83.3721	6.84277
	2	191	82.0681	7.45799

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
factor1	Equal variances assumed	2.649	.104	1.807	404	.071	.72380	.40052	-.06356	1.51117
	Equal variances not assumed			1.829	401.237	.068	.72380	.39581	-.05432	1.50192
factor2	Equal variances assumed	.031	.860	2.749	404	.006	-.89609	.32594	-1.53683	-.25535
	Equal variances not assumed			2.745	396.006	.006	-.89609	.32639	-1.53776	-.25442
factor3	Equal variances assumed	.010	.921	1.954	404	.051	.43507	.22267	-.00267	.87280
	Equal variances not assumed			1.952	397.194	.052	.43507	.22283	-.00300	.87314
factor4	Equal variances assumed	2.527	.113	4.585	404	.000	1.04125	.22712	.59476	1.48774
	Equal variances not assumed			4.535	370.950	.000	1.04125	.22959	.58980	1.49271
total	Equal variances assumed	1.163	.282	1.837	404	.067	1.30403	.70982	-.09137	2.69943
	Equal variances not assumed			1.828	387.855	.068	1.30403	.71344	-.09866	2.70672

Ek G. Ölçek Kullanımı İçin İzin

Menekşe Güner Özbilenler (17.11.2015 12:25) ; Zeynep Ceren hanım merhaba. Ben Kıbrıs'tan Yakın Doğu Üniversitesi'nde yüksek lisans yapmaktayım ve sizin yüksek lisans tezinize ulaştım konum sizin konunuzla benzer ölçeğinizi kullanmak için sizden izin isteyeceğim mailinize ulaşamadım buradan yazmak istedim.

Zeynep Ceren Yeşilyurt Şimşek (17.11.2015 12:48) ; Merhaba Menekşe tabi ki kullanabilirsin tez.gov.tr de tezimi açıktır. Orda ölçekte var. Bir sorun olursa maili bekleme buradan yazabilirsin.

Menekşe Güner Özbilenler (17.11.2015 13:13); Çok teşekkürler.

Ek H. Anket formu

Sayın veliler;

Elinizde ki bu anket bilimsel bir araştırma için kullanılacaktır. Bu anketin amacı 0–6 yaş arası çocuğa sahip ebeveynlerin okulöncesi kurumlardan beklentilerini belirlemektir. Anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; sizinle ilgili kişisel bilgilere ait sorular, ikinci bölümde; okulöncesi kurumlardan beklentilerinize ait sorular yer almaktadır. Ankette yer alan sorulara objektif ve samimi cevaplar vereceğinize inanıyorum. Katılımınız için şimdiden teşekkür ediyorum. Lütfen soruların tamamını dikkatlice okuduktan sonra sizin için en uygun olan cevabı işaretleyiniz.

Menekşe GÜNER ÖZBİLENLER

Yakın Doğu Üniversitesi
Okulöncesi Öğretmenliği Bölümü
Yüksek Lisans Öğrencisi

BÖLÜM I. TANITICI ÖZELLİKLER

1. Yaşınız: 15-20() 21-25() 26-30() 31-35() 3 6 ve üstü()

2. Cinsiyetiniz: Kadın() Erkek()

3. Meleğiniz:

4. Eğitim Durumunuz:

İlkokul() Ortaokul() Lise() Yüksekokul()

Üniversite() Yüksek lisans ve doktora()

5. Ailede çalışan kişiler:

Sadece baba() Sadece anne()

Anne baba çalışıyor() Anne de baba da çalışmıyor ()

6. Ailede birlikte yaşayanlar :

7. Ailenin aylık toplam geliri:

8. Kaç çocuğunuz var:

9. Çocukların yaşları ve cinsiyetleri :

10. Okul türü: Özel okul() Devlet okulu()

Lütfen Arka Sayfaya Geçiniz

BÖLÜM II. OKULÖNCESİ KURUMDAN BEKLENTİLER

Aşağıdaki maddelerde anaokulu/ anasınıfı kelimelerin karşılığı olarak okul kelimesi kullanılmıştır.	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
1. Okul, öğretmenler ve aileler arasında iletişimi güçlendirecek okul dışı aktiviteler düzenlenmelidir.	()	()	()	()	()
2. Öğretmenin önceliği çocuğuma bağımsızlığını kazandırmak olmalıdır.	()	()	()	()	()
3. Çocuğumun öğretmeni üniversite mezunu olmalıdır.	()	()	()	()	()
4.Çocuğumun sınıfında yardımcı bir öğretmen bulunmalıdır.	()	()	()	()	()
5. Öğretmenin fiziksel özellikleri(dış görünüş) benim için önemlidir.	()	()	()	()	()
6. Okulda çocuğuma günlük yaşamda karşılaştığı sorunları çözme becerisi kazandırılmalıdır.	()	()	()	()	()
7. İstedğim zaman çocuğumu sınıfta izleyebilmeliyim.	()	()	()	()	()
8. Çocuğumun öğretmeni her dönem çocuğumun gelişimi ile benimle yüz yüze görüşmelidir.	()	()	()	()	()
9. Okul içinde sağlık personeli (doktor, hemşire) olmalıdır.	()	()	()	()	()
10. Çocuğumun iyi bakım (beslenme, temizlik vb.) gördüğünden emin olursam okulun yeterli olduğunu düşünürüm.	()	()	()	()	()
11. Çocuğumun sınıf arkadaşlarının ailelerini de tanımalıyım.	()	()	()	()	()
12. Okul düzenli olarak aileler arası etkileşimi destekleyici sosyal aktiviteler düzenlemelidir.	()	()	()	()	()
13. Okulda çocuğumun sayı sayma, renkleri tanıma vb. becerilerinin gelişimine; arkadaşlık kurma, işbirliği vb. becerilerinin gelişiminden daha fazla önem verilmelidir.	()	()	()	()	()
14. Öğretmen her dönem bana çocuğumun gelişimiyle ilgili (fiziksel, zihinsel, duygusal, ve sosyal) düzenli olarak rapor vermelidir.	()	()	()	()	()
15. Çocuğumun sınıfında onunla aynı yaşta olan çocuklar olmalıdır.	()	()	()	()	()
16. Sınıf ilköğretim binasından farklı ayrı olmalıdır.	()	()	()	()	()
17. Okul, her iki ebeveynin de eğitime katılımını teşvik etmelidir.	()	()	()	()	()
18. Çocuğumun yaptığı etkinlikler hakkında her gün bilgilendirilmeliyim.	()	()	()	()	()
19. Çocuğumun öğretmeni bana okulöncesi eğitim hakkında güncel yazılar göndermelidir.	()	()	()	()	()
20. Çocuğumun farklı ailevi özelliklere (gelir düzeyi, etnik köken, dini tercih vb.) sahip çocuklarla eğitim görmelidir.	()	()	()	()	()

Anket Bitmiştir.

Ek I. Ölçeğin Uygulanması İçin Milli Eğitim Bakanlığından Alınan İzin

**KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
İLKÖĞRETİM DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜ**

Sayı: İÖD.0.00-35/2015/1B - 2292

Lefkoşa, 18 Aralık 2015

Sayın Menekşe GÜNER,
Yakın Doğu Üniversitesi,
Lefkoşa.

Müdürlüğümüze bağılı Güzelyurt Bölgesi okullarında öğrenim gören okul öncesi öğrencilerin velilerine uygulamak istediğiniz “Çocukları Anaokuluna Devam Eden Ebeveynlerin Okul Öncesi Kurumlardan Beklentileri” konulu anket çalışmanız Talim ve Terbiye Dairesi Müdürlüğü tarafından incelenmiştir.

Yapılan inceleme ve değerlendirme sonucunda çalışmanın gizlilik ve gönüllülük ilkelerine riayet edilerek uygulanması uygun görülmüştür. Ancak; öğrencilerin, öğretmenlerin ve ailelerin; okul idarecilerinin gözetiminde, çalışmanın amacı ve uygulama süreci hakkında bilgilendirilmesine dikkat edilmelidir. Bu bağlamda; uygulama için gerekli etik ilkeler, yazılı olarak kurum yöneticilerine ve katılımcılara iletilmelidir. Çalışma uygulandıktan sonra sonuçların Talim ve Terbiye Dairesi Müdürlüğü’ne ulaştırılması yasa gereğidir.

Bilgi ve gereğini saygı ile rica ettim

Salih CANSEÇ
Müdür

/AA

Tel (90) (392) 2286893
Fax (90) (392) 2287158
E-mail iod@mebnet.net

Lefkoşa-KKTC

ÖZGEÇMİŞ

Adı: Menekşe

Soyadı: Güner Özbilenler

Doğum yeri ve tarihi: Lefkoşa 8.9.1991

Lisans eğitimi: Yakın Doğu Üniversitesi, Okulöncesi Öğretmenliği.

Çalıştığı yer: Yakın Doğu Üniversitesi, Araştırma Görevlisi.